

VAŽNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

PETDESETLETNICA
V Columbusu, Ohio, je priče-
pretekli teden zborovati jubile-
na konvencija premogarske
organizacije United Mine Work-
ers of America. Ta delavska
organizacija je bila ustanovlje-
na pred 50 leti in obhaja letos
zlati jubilej. Tekom svo-
ga obstoja je organizacija
mnogo storila za izboljšanje de-
lovni razmer in v dosego več-
jih pravic za delavce. Naj bi tu-
j v bodoče vodila inteligentne
boje za pravice delovnega ljud-
stva.

KONEC POGODBE
Trgovinska pogodba med Ze-
dinenimi državami in Japon-
iji je potekla dne 26. januarja
1940. Pogodba je bila
podpisana šestmesečne odpove-
dne strani ameriškega držav-
nega departmanta. Pogodba je
veljavna od leta 1911. Kdaj
sklenjena nova trgovinska
pogodba, je odvisno od posto-
ječega interesa na Kitajskem.
Takrat se bo trgovina med
Združenimi državami in Ja-
ponom vrnila po razvoju raz-
mer od dne do dne.

PLAČILO SVETA
Mlada Zedinjenih držav se je
v svoji prepričala, da je ne-
možna plačila sveta. Po hu-
manitarni boju v kongresu je bila
sprejeta ameriška nevtraln-
na postavka tako, da moreta
Združeni in Francija v tej deželi
izvesti vojna letala, ki jih naj-
več rabita. Ta izprememba je
direkten udarec Nemčiji.
Združeni bodo na Anglijo zdaj po-
stavili toliko nepriklj ameri-
ških ladjan, ki plovejo v nev-
tralna evropska pristanišča, da
Združeni tajnik Cordell Hull
pošilja skoraj vsak
protestne note Angliji
v takem postopanju.

DIESOV ODBOR OSTANE
Prof. postopanju kongresne-
preiskovalnega odbora z ozi-
rom na neameriške aktivnosti
v tujini, vodi kongresnik Mar-
tin Dies, je bilo tekom pretek-
lega teden z veliko večino od-
ločil, da Diesov odbor še
ostane s svojim delom eno
od tistih, ki dobi v to svrhu po-
stojna finančna sredstva.

BROWDER OBSOJEN
Za Browder, generalni taj-
nik komunistične stranke v Ze-
dinenih državah in bivši pred-
sednik kandidata omenjene
stranke, je bil pretekli teden
pod napadnimi podatki
bil obsojen na štiri leta
zaporov in dva tisoč dolarjev
kazni. Browder je vložil
proti obsodbi na višje so-
dne in ostane začasno na pro-
sti pod varščino.

SNEG NA PALMAH
Zima preteklega tedna je se-
del na jug v države Ten-
nessee, Mississippi, Alabama,
Louisiana in Florida.
Atlanta, Georgia, je padlo pol
in v Floridi je ne-
sno zima napravila na milijone
zelenjavi za milijone
škode.

LOCITEV ZAKONA
V Indianapolisu, Ind., je so-
dne razveljavilo zakon 29-let-
nega Leroya Williamsona in
(Dalje na 2. strani)

FEDERALNI POSLOVNI POPIS

Kako je več kot 3,000,000 po-
slovnih podjetij in več kot 170,
000 tovarn v Ameriki uspevalo
tekotom 1. 1939?

Ali so prodajalne lani, več
prodale kot pred petimi leti, ko
se je izvršil zadnji poslovni po-
pis (Census of Business)? Ali
so tovarne proizvedle več blaga
kot leta 1937, ko se je zadnjič
izvršil tovarniški popis (Census
of Manufactures)?

Kako se poslovno delovanje v
splošnem more primerjati z o-
nim leta 1929, največjega leta
za posle in industrijo v ameri-
ški zgodovini?

Odgovore na ta vprašanja na-
bira federalni popisni urad (U.
S. Bureau of Census) pod vo-
dstvom trgovinskega tajnika,
Harry L. Hopkinsa, in ravnatelja
popisnega urada, William
Lane Austina, in to z največjo
mogočo hitrostjo. Dne 2. janua-
rja tega leta je popisni urad
začel izvajati poslovni in tovar-
niški popis za leto 1939, s po-
močjo 6,500 izkušenih pomaga-
čev moškega in ženskega spola.
Ti običajno vsako poslovno pod-
jetje in vsako tovarno v tej de-
želi.

Poslovni popis in tovarniški
popis sta del največjega popis-
nega podjetja v svetovni zgo-
lovin. To se naziva šestnajsti
desetletni popis (Sixteenth De-
cennial Census), kajti največji
del istega bo šestnajsto ljudsko
štetje, izvedeno v Ameriki. Za-
čne dne 1. aprila. Prvo se je iz-
vršilo leta 1790, kakor je zah-
tevala ameriška ustava, in od
tedaj se je izvedlo vsakih deset
let naprej. Drugi popisi, ki se
zvedejo 1. 1940, vključujejo po-
pis poljedelstva, rudnikov in
carnolomov, irigacije in osuše-
vanja in, prvič v naši zgodovini,
popis stanovanjskih razmer
(Census of Housing). Večina
eh poslednjih popisov začne
1. 1. aprila vzporedno z ljud-
skim štetjem.

Poslovni popis bo vseboval
vsako vrsto važnih poslov v A-
meriki, velikih in malih. Pro-
lajhe, razporejene po vrsti bla-
ga, s strani velikih poslovnih
podjetij, kakršna so veleprodaj-
ne vsakovrstnega blaga (de-
partment stores), združena gle-
dališča, veletrgovina na drobno
z mnogimi podružnicami in ve-
letržji na debelo, bodo vse na-
vedene v tem popisu, pa tudi
poglavitno poslovanje manjših
podjetij, ki jim bo predložena
posebna pola vprašanj, nane-
njenih za trgovine, ki so v 1.
1939 napravile manj posla kot
za \$20,000 vrednosti.

Teh 6,500 uslužbencev popis-
nega urada, ki prinašajo k a-
meriškim podjetjem tiskovine v
izpolnitev, dostavljajo to posebno
kratko tiskovino vsaki groce-
rijski prodajalni, mesnici, pro-
dajalnici sadja in zelenjave, ro-
stavarici in jedilnici, prodaj-
alni delikates, pekarni, trgovini
opojnih pijač, lekarni, to-
bakarni, mali trgovini suhega
blaga, prodajalni stare robe in
drugim vrstam malih trgovin na
drobno v tej deželi.

Druga pola vprašanj se rabi
za nabiranje podatkov o tako-
zvanih postrežnih obrtih, kot
so kinematografska gledališča,
brivnice in saloni za olepševa-
nje, čevljarne, urarne, garaže,
biljardišča, itd. Ta vprašalna
pola se tudi rabi za nabiranje
podatkov o malih tovarnah, ki
so 1. 1939 napravile manj posla
kot za \$5,000 vrednosti, kajti
(Dalje na 2. strani)

NOV PROBLEM DEŽELE

Naša republika je še primero-
ma mlada in ameriško ljudstvo,
ki je nastalo iz priseljencev raz-
ličnih dežel, je mlado. Ta ame-
riška mladost s svojimi dobri
in slabimi svojstvi pa se, sicer
počasno, toda gotovo, pomika pro-
it zreli dobi in starosti. Ameri-
ško ljudstvo bo sicer še dolgo
spadalo med najmlajše narode
na svetu, toda po vsebini, v
ožjem pomenu par generacij, se
že začne starati.

To se razume tako, da je ozi-
roma da bo ameriško ljudstvo
tvoril vedno višji odstotek sta-
rejših ljudi. Na primer, v letu
1900 je bilo v tej deželi komaj
okrog štiri milijone 65 in nad
65 let starih ljudi. Sedaj je šte-
vilo teh starih ljudi naraslo na
približno osem in pol milijona.
Ako bo to razmerje raslo tako
naprej, bo v Zedinjenih državah
leta 1980 nad 20 milijonov 65
let in več starih ljudi; predstavl-
ljali bodo približno 15 odstot-
kov vsega prebivalstva.

Vzroka za to izpremembo raz-
merja med mladim in starejšim
prebivalstvom sta v glavnem
dva. Povprečna starost ljudi se
veča zaradi boljših sanitarnih
razmer in zaradi napredka
zdravniške vede. Na drugi stra-
ni pa število rojstev nazaduje.
Ljudje v splošnem dosegajo
višjo starost in, dasi število
rojstev še vedno presega število
smrtnih slučajev, ni ta presežek
tako visok. Znanstveniki sodijo,
da bo prebivalstvo Zedinjenih
držav še vedno naraščalo pri-
bližno do leta 1980, takrat pa
bo dosežen višek. Od takrat na-
prej število prebivalstva ne bo
več dosti naraščalo, če sploh
kaj.

Naraščajoče število starih
ljudi predstavlja že zdaj važen
problem te dežele in ta problem
bo v vsakim letom izrazitejši.
Starejši ljudje ne morejo delati,
ali, če so za delo še sposobni, ne
najdejo več zaposlitve. Doba
strojev zahteva mlade delavce.
Večina ljudi ni nikdar toliko za-
služila, da bi mogla imeti na
strani dovoljne prihranke za
starost. Mnogi prihranki starej-
ših ljudi so tudi izginiti s pro-
padnimi bankami. Statistike ka-
žejo, da med 8 in pol milijona
prebivalci te dežele, ki so stari
65 let ali več, je le 35% takih,
ki se sami vzdržujejo, bodisi s
prihranki, bodisi z zaposlenjem.
Okoli 45% jih vzdržujejo nji-
hovi sorodniki, 20% pa razne
podpore, privatne ali javne.

Vpričo navedenega je razum-
ljivo, da je zadnja leta nastala
tolika zahteva po raznih penzi-
jah za ostarele ljudi. Nekateri
teh načrtov so bili fantastični
in vsaj za enkrat neizvedljivi,
toda imeli so to dobro stran, da
so opozorili javnost na vedno
rastočo potrebo preskrbe starih
ljudi.

Zadnja leta plačujejo vse dr-
žave naše Unije neko podporo
ostarelim ljudem brez sredstev.
Pogoji za dobivanje takih pod-
por so v različnih državah raz-
lični. Tudi višina podpore je
različna v raznih državah. V
fond za te podpore prispevajo
posamezne države polovico, fe-
deralna zakladnica pa polovico.

Veliko večje važnosti za vzdr-
ževanje ostarelih ljudi pa je fe-
deralno zavarovanje, katero je
kongres vzakoni leta 1935. Od
takrat naprej morajo v ta za-
varovalni fond prispevati zapo-
sleni delavci po en odstotek od
svojih plač in delodajalci mo-
rajo prispevati enako vsoto. Iz
tega fonda, ki se zbira v zvezni
(Dalje na 2. strani)

ZDRAVSTVENE ZADEVE

(Piše dr. P. J. Arch, vrh. zdravnik
J. S. K. Jednote)

Se o slabokrvnosti
Najbolj značilna oblika sla-
bokrvnosti ali anemije je tako
zvana "pernicious anemia," kar
bi se v slovenščini označilo kot
kvarna ali pogubna slabokrv-
nost. Vzroki iste so še vedno ne-
znani. Ta bolezen kaže nena-
vadne in pozornost vzbujajoče
znake, in zdravniška veda je še
le zadnja leta pronašla, kako
jo je mogoče kontrolirati. Sli-
čno kot sladkorna bolezen tudi
te vrste anemije ni ozdravljiva,
toda mogoče jo je kontrolirati
in s tem podaljšati življenje
bolnika.

Med prve in najznačilnejše
znake te bolezni spada nekaka
čudna otrplost in zpadanje kon-
ci udov. Napadna oseba se za-
čne polagoma zavedati, da se
nenavadno hitro utruja, da iz-
gublja tek in da jo večjih pri-
me nekaka omotica. Bledice
morda v tem času še ni opaziti,
toda preiskava krvi pokaže, da
je bolezen že precej napredova-
la. Nadaljno napredovanje bo-
lezni se kaže v vedno bolj slabi
prebavi in včasih z ostrimi boleči-
nami v trebuhu.

Prej ali slej se pojavi čudna
obolelost v ustih. Konec in ro-
bi jezika postanejo mesnato rde-
či. Nadaljni karakteristični
znak je nered v čutenju konci
udov, čimer sledijo neprimljive
pri hoji ali celo paraliza. Pola-
goma začne bolnik kazati čud-
no bledico, ki je nekako lemo-
nasto rumena.

Tipično sliko daje kri bolni-
ka. Število rdečih krvnih celic
je zelo zmanjšano, toda rdečilo
krvi se ne zmanjša v isti meri;
v krvi je več hemoglobina ali
rdečila kot bi bilo pričakovati.
Včasih se brez vidnega vzroka
slika krvi spremeni, da je videti
skoro normalna ali zelo izbolj-
šana. Te izpremembe v krvi se
imenujejo polajšanja, toda so
goljufive, ker prej ali slej po-
kaže kri spet originalno sliko.

Znanost je pronašla, da po-
sebnost te anemije ni v uničeva-
nju krvi, ampak da izhaja iz
motenj v mehanizmu, ki produ-
cira kri, in se zdi, da je posled-
nica pomanjkanja nekega važ-
nega krepila. To krepilo, dasi
še ni identificirano, se nahaja
v jetrih in se more pridobivati
iz istih. Ta snov v jetrih ni po-
znana niti ni poznan njen vpliv
na mehanizem, ki proizvaja kri.
Najti jo je tudi v želodcu in v
tkivu ledvic.

Po dosedanjih dognanjih so-
diti, je mogoče razvoj te bolezni
popolnoma ustaviti, morda za
trajno. Znanstvena raziskava-
nja so končno ustavila to ne-
varno bolezen, kateri je bilo iz-
redno težko slediti. To je bilo
omogočeno s poskusi na živalih
in uspehi teh poskusov pome-
ni-jo rešitev številnih človeških
življenj. S tem je bil naprav-
ljen važen korak v smeri velikih
problemov te bolezni.

NADALJNI ODMEVI

Da ne bo "med zadnjimi," je
sobrat Louis Smith, tajnik dru-
štva št. 43 JSKJ v East Heleni,
Montana, poslal te dni glavnemu
uradu 10 pristopnih listin novih
mladinskih članov. To je nadalj-
ni častni odmev ukrepa gl. odbo-
ra, ki je dal nekaj zasluženega
priznanja društvenim tajnikom
za njihovo delo pri mladinskem
oddelku. Kakor že večkrat prej,
je tudi s tem činom Montana po-
kazala svojo lojalnost J. S. K.
Jednoti. Čast našemu severozapa-
du in še posebej agilnemu sobra-
tu Louisu Smithu v East Heleni!
Anton Zhašnik, gl. tajnik.

REGULACIJA JESTVIN

Tekom zadnje svetovne vojne
je bila Nemčija prva, ki je že
leta 1915 uvedla regulacijo ži-
vil. Družinam in posameznikom
so bile razdeljene nekeke nakaz-
nice, na katere je bilo mogoče
kupiti določene količine živil.
Anglija je temu vzgledu sledila
leta 1917. Pa tudi druge evrop-
ske države, med njimi tudi nev-
tralne, so bile prisiljene ome-
jiti porabo določenih jestvin.
Uvoz različnih živil je bil ustav-
ljen ali omejen in domača pro-
dukcija je morala v prvi vrsti
zalagati armade. V Zedinjenih
državah je bilo v tem oziru
malo omejitev in še tiste so
bile v glavnem prostovoljne.
Tekom zadnje vojne je razne
države prisilila k omejitvam ži-
vil šele prava potreba oziroma
resno preteče pomanjkanje.

V sedanjih vojni je bila regu-
lacija živil v praksi ali v na-
črtih takoj od začetka. V Nem-
čiji so bile razdeljene živilske
nakaznice že pet dni pred in-
vazijo Poljske. Sicer je tam že
mesece prej vladalo delno po-
manjkanje živil, posebno mesa,
masla, masti, kave, pšenice,
sladkorja, jaje in svežega sadja,
toda oficijelna regulacija je še
znižala porabo mesa in masla
skoro za polovico, porabo dru-
gih masčob in olj pa okrog ene
četrtine. Poleg divjačine in rib,
katerih zaloge so odvisne od
lova, so na prosti listi samo po-
sneto mleko, sadje in sveže ze-
lenjava. Pa še te jestvine baje
namerava vlada regulirati v
bližnji bodočnosti. Nemčija je
dosedaj tudi edina država, kjer
je oficijelno omejena nabava ob-
lačil.

V Angliji so bile živilske na-
kaznice razdeljene prebivalstvu
že v novembru, toda omejitve
so stopile v veljavo šele začet-
kom tega leta. Te regulacije se
nanašajo za enkrat le na sla-
dkor, šunko, maslo in slanino.
Sladkorja more dobiti posamez-
na oseba tri četrtine funta na
teden, šunke, slanine in masla
pa po tri do štiri unče. V nado-
mestilo za to bodo Angličje do-
bivali pripravljeno ovčje meso in
neke vrste domače maslo, mesto
danskega masla, na katerega je
prebivalstvo navajeno.

V Franciji in Rusiji dosedaj
še ni bilo nikakih uradnih ome-
jitev živil. V Franciji se je že
nekoliko občutilo pomanjkanje
kave in temu pomanjkanju je
bilo nekoliko odpomagano z za-
plembo nekega nemškega parni-
ka, ki je vozil iz Brazilije 4000
ton kave.

Večina evropskih nevtralnih
držav ima že vpeljano delno re-
gulacijo živil, deloma pa jo na-
merava vpeljati. V Italiji so bile
živilske nakaznice razdeljene
prebivalstvu sredi letošnjega ja-
nuarja. Kava, ki je bila od za-
četka vojne popolnoma prepove-
dana, se bo spet mogla dobivati
v omejenih količinah.

Jugoslavija še nima regula-
cije živil, toda jo baje namerava
v kratkem vpeljati. V Švici so
bile izdane živilske nakaznice za
dva meseca in prebivalstvu je
bilo priporočeno, da naj si de-
voljene dvomesečne zaloge tak-
oj nabavi. Na Madžarskem se
prodaja proti nakaznicam moka,
olje, maslo, mast in sladkor. Na
Bolgarskem imajo tri brezme-
sne dneve na teden. Icelandija
regulira prodajo žitaric, kruha,
sladkorja in kave. Danska, Nizo-
zemska, Estonija in Letška regu-
lirajo prodajo sladkorja.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

POTOP RUŠILCA

Rušilec "Ljubljana," eden
najnovejših parnikov jugoslo-
vanske vojne mornarice, se je
dne 24. januarja potopil, ko je
tekotom hudega viharja zadel na
podmorske čeri pri vходу v pri-
stanišče Šibenik. Po poročilu iz
Beograda je pri tem izgubil živ-
ljenje en podčastnik.

PROMET Z AVTI

Zaradi varčevanja z benci-
nom je bil v Jugoslaviji po
vladni odredbi avtomobilski pro-
met zelo omejen. Posebno pri-
zadeta je Slovenija, kjer je
okrog pet tisoč motornih vozil,
to je skoro ena četrtina vseh
motornih vozil v državi. Avto-
mobilska vožnja je prepoveda-
na po cestah, ki teko vzpored-
no z železniško progo ter 15
kilometrov širokem pasu ob nji
ter med kraji, ki so kakorkoli
privezani na železnice; dalje je
prepovedan sploh ves avtomobi-
lski promet ob nedeljah. Ljub-
ljanska sekcija Jugoslovanske-
ga avtomobilskega kluba se je
zaradi teh neopravičenih ome-
jitev obrnila na pristojna mesta
za milejše regulacije motornega
prometa.

STOPETDESETLETNICA

Na večer 28. decembra 1939
je uprava ljubljanskega Narod-
nega gledališča priredila prosla-
vo stopetdesetletnice slovenske
dramatike. Prva slovenska igra,
namreč "Zupanova Micika," je
bila podana 28. decembra 1789
na odru ljubljanskega Stanov-
skega gledališča. Do takrat so
se vpriparjale le nemške igre.
Del proslave stopetdesetletnice
je tvorila ponovna vzporeditev
"Zupanove Micike," ki je bila
naštudirana po prvotnem Lin-
hartovem tekstu, in podana, kar
se izgovorjave tiče, v takratni
še precej okorni slovenščini.

DAVČNE OLAJŠAVE

Ministrski svet je nedavno iz-
dal uredbo o izpremembi in iz-
popolnitvi zakona o nesposred-
nih davkih. Od nove uredbe
bodo imeli korist posebno mali
posestniki in mali obrtniki. Od
posestev, katerih čisti katastr-
ski donos ne znaša več kot ti-
soč dinarjev letno, ne bo treba
plačevati nikakih državnih dav-
kov. Davki malih obrtnikov pa
so znatno znižani.

IZ TRBOVELJ

V Trbovljah je umrl znani
trboveljski gospodar in gostil-
ničar Franc Florenini, star 72
let. Pokojnik je bil po rodu iz
Sovodnje pri Gorici, odkoder se
je v mladih letih priselil v
Hrastnik in potem v Trbovlje.
Bil je dober gospodarstvenik in
iskren nacionalist ter je vso
svojo rodbino odgojil v strogo
narodnem duhu.

HIJENE NA GROBOVIH

Na pokopališču v Dubrovni-
ku so nedavno opazili, da so se
roparji spravili celo nad mrt-
vece. Odkopanih je bilo več
grobov, posebno takih, v kate-
rih so počivale bolj znamenite
osebe. Po vsej priliki so ro-
parji iskali na mrtličih raznih
dragocenosti. Vše kaže, da je
bila na poslu dobro organizir-
rana tolpa, ki je imela s seboj
tudi vse potrebno orodje za dvig-
ganje težkih kamenitih plošč z
grobov.
(Dalje na 6. strani)

VSAK PO SVOJE

Ameriški časopisi so nedavno
obširno poročali o polletnici ma-
le Jean Gaunti, v državi New
York, katere največja zasluga
na tem svetu je, da je bila ro-
jena v palači multimilijonarja.
Take zasluge pa se pri milijo-
narih ne praznujejo samo ob
obletnicah rojstev, ampak tudi
ob polletnicah. Ko je bila Jean
šest mesecev stara, je bila v
njeno čast prirejena sijajna go-
stija, katere se je udeležila vsa
"boljša" družba dotičnega o-
krožja, in slavljentka v svilenih
plenah je dobila obilico bogat-
nih darov. Prvo mesto med da-
rovi je zavzemal demantni pr-
stan z vdolanimi biseri, ki se ceni
na 50,000 dolarjev. Ta boga-
ta svojat, ki najbolj kriči o ne-
varnosti komunizma, dela sama
največjo reklamo zanj.

Pravijo, da se je zadnje čase
boljše vrste papir podražil. To
je najbrž v zvezi z dejstvom,
da naš državni tajnik Cordell
Hull dan za dnem pošilja dolge
protestne note Angliji. Enkrat
zaradi zadrževanja ameriških
trgovskih ladij, enkrat zaradi
zaplenjanja poštnih pošilk na
ameriških parnikih, ki vozijo v
nevtralna pristanišča, enkrat
zaradi odpiranja ameriške pošte
na prekoatlantskih letalih itd.
Na vse ameriške protestne note
pa se Angličje poživljajo in jih
pokunijo v svojih pečeh, da si s
tem nekaj prihranijo na pre-
mogu. Mr. Hull bi lahko rabil v
take svrhe cenejši papir; na
primer od žajfe ali cikorie.

Policisti v mestu Fond Du
Lac, Wis., so dobili od župana
ukaz, da v službi ne smejo nosi-
ti dežnikov. Angleški ministri-
ski predsednik Chamberlain ga
je s svojo marelo polomil za vse
marele sveta.

Bogati zasebniki v Evropi, ki
se bojijo, da bo njihov denar za-
radi vojne izgubil veljavo, na-
kupujejo ameriške bankovce,
kjer koli morejo. Najrajši ima-
jo baje tisočdolarske bankovce.
To je verjetno, saj se tisočač-
kov ne bi branili niti mi, če bi
jih mogli dobiti po primerni ce-
ni. Tisočak je namreč tudi med
nami tako velik gospod, da se
mu je vredno odkriti v najbolj
hladnem jutru.

Anglija poziva male, nevtraln-
ne evropske države, da naj se
zatečejo pod njeno marelo in
naj Nemčiji osle pokažejo. To-
da male nevtralke se spominja-
jo, koliko je Chamberlainova
marela pomagala Etiopiji, Av-
striji, Češkoslovaški in Poljski,
pa kar naprej vedrjo pod svo-
jimi domovinskimi šotiri.

Zvezni zakladniški depart-
ment je pred nekaj dnevi na-
znanil, da je bilo 1. januarja le-
tos v cirkulaciji \$57.71 za vsako
osebo v Zedinjenih državah. Go-
spodje v Washingtonu že vedo,
kako gre ta reč, in mi jim ne
bomo ugovarjali. Vsekakor se
ta cirkulacija ne vrši bratsko in
nepristransko, kajti v naši bli-
žini cirkulira večinoma le tistih
71 centov, s kakim nikljem za
komandanta.

V Nemčiji je bila nedavno iz-
dana odredba, da se sme prebi-
valstvo posluževati gorke vode
za umivanje in britje samo en-
krat na teden, in sicer v nede-
ljo. Kdor je bil kdaj prisiljen,
da se je moral briti v mrzlem
jutru s pomočjo mrzle vode,
(Dalje na 2. strani)

"NOVA DOBA"

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane 72c letno; za nečlane \$1.50; za inozemstvo \$2

OFFICIAL ORGAN

of the

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$7.2 per year; nonmembers \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA 6233 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. XVI. 104 NO. 5

NAJPREJ SMO MI

Gornji naslov se sicer nekako čudno in skoro sebično sliši, toda temelji na logiki in resnici. V normalnih časih ne bi bilo niti treba, da bi nas kdo na kaj takega opozarjal, toda časi, v katerih živimo, so vse prej kot normalni. Velik del človeštva živi v vojnem razburjenju in valovi tega razburjenja pljuskajo tu in tam tudi v Ameriko.

Posledica tega je, da se včasih prekomerno razburjamo tudi mi in da vsled tega posvečamo preveč pozornosti dogodkom v inozemstvu in pri tem zanemarjamo naše domače probleme. S tem pa ne koristimo niti nam niti drugim. Gospodarstvo naše republike je sicer na mnogo boljšem stališču kot je bilo, na primer, pred sedmimi leti, toda še davno ni zadovoljivo urejeno. To dokazuje veliko število brezposelnih in to dokazuje dejstvo, da izdatki vlade še vedno presegajo dohodke.

Svet je v današnjih časih povezan med seboj z gospodarskimi in kulturnimi vezmi in vsaka resna nesreča ali katastrofa, naj se pripeti kjer koli, se čuti po vsem civiliziranem svetu. Tudi naša velika in močna republika se ne more obdati s kitajskim zidom, ampak mora do gotove meje računati tudi s problemi inozemstva. Kljub temu pa so naši lastni domači problemi prvi in njim moramo posvetiti prvo in največjo pozornost. Gospodarsko močna in notranje edina država bo lahko neprimerno več storila za koristi svojega ljudstva in za blagor človeštva v splošnem, kot država, ki ima svoje resne notranje probleme. Močna, gospodarsko zdrava in demokratična republika Zedinjenih držav lahko postane tista luč, ki bo vodila ostali svet iz močvirja nestrpnosti in sovražnosti.

Tega se k sreči zavedajo skoro vsi odgovorni činitelji v tej deželi, in to je vsekakor razveseljivo. Med ameriškim narodom pa je mnogo kričavcev, ki z dobrimi ali slabimi nameni skušajo našo pozornost obračati od domačih problemov k problemom inozemstva. Med njimi je morda tudi znatno število plačanih propagandistov. Seveda mi ne bomo tega predlagali, lahko pa vsaj sami sebi dopovemo, da naši prvi in najbolj važni problemi so prav tu v Zedinjenih državah. Mi ne moremo pomagati Kitajcem niti Francozom niti Angležem niti Fincem niti Rusom niti Jugoslovanom, če bi se tako želeli. Zamoremo pa našemu številu primerno vsaj nekoliko pomagati, da bo ta dežela imela dobro postavljeno in dobro vlado. Zanimajmo se torej v prvi vrsti za probleme mest in držav, v katerih živimo, in za probleme Zedinjenih držav v splošnem. Usoda naše republike je naša usoda in njena sreča je naša sreča. Le potom nje moremo koristiti človeštvu v splošnem.

Kot članom J. S. K. Jednote pa naj nam bo na prvem mestu blagor in napredek naše organizacije. Dobro ime Jednote in njenih posameznih društev branimo vedno in povsod: Ne dovolimo, da bi naša Jednota ali naša društva izrabljale za svojo reklamo ali stafožo prefrigate skupine, katerih resnično ozadje nam ni znano.

Vsaka skupina se lahko v tej deželi organizira v tako ali tako družbo, nabira člane, pobira od njih prispevke in lahko po mili volji paradira s svojim članstvom v mejah državnih postav. Ako ima taka organizacija pravi program in pravo vodstvo, bo uspevala, ako ne, bo pač obsedela. Za društva naše Jednote, ki je nestrankarska in samo bratska podpora organizacija, pa ne bi bilo pravilno, da bi se dala izrabljati za stafožo skupinam, ki nimajo nič skupnega z nami ali ki imajo javne ali prikrite politične namene.

Vsak član naše Jednote je popolnoma svoboden, da se kot privatnik pridruži republikancem, demokratom, progresivcem, socialistom, komunistom, ateistom ali kateri koli politični ali verski ali celo brezverski skupini. Pri tem naj ga vodi njegovo lastno prepričanje. Nobenemu članu pa naša pravila ne dajejo pravice, da bi pri takih skupinah zastopal kako društvo naše Jednote ali Jednoto samo. Naše konvencije še niso dosedaj nikomur dale take pravice.

Kot člani JSKJ imamo pri naših društvih dovolj dela. Kot privatniki pa se lahko udeležujemo kjer koli, če imamo veselje, čas in zmoglosti. Naša dolžnost kot poštenih članov JSKJ je braniti njeno dobro ime in njene koristi in se izogibati vsega, kar bi moglo njeno nestrankarstvo postaviti v sumljivo luč.

Bodimo dobri ameriški državljani in bodimo ponosni, da smo. Bodimo lojalni člani J. S. K. Jednote in ne dovolimo, da bi se ji obehali nepotrebnimi ali kakšen sum vzbujajoči priviski!

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

gotovo iskreno simpatizira z nemškimi posestniki obratnih kocih. Pri tem morda tudi ugiha, kakšne obraze režejo pri tritju in kaj na tihem mislijo, ko se glasno pozdravljajo s: Heil Hitler!

Tiste dni pred prvo predpustno nedeljo so se godile čudne reči v naši beautiful Ohio. Toplomer je padel do 10 stopnic pod nič, bolelo je pa nas naneslo to njega. Po cestah smo hodili hitro in prihuljeno kot preganjani boljševiki in naši uhliji in nosovi so žareli kot rdeče komunistične zastave. Na cesti se splot nismo ogovarjali in celo kašljali nismo upali. Zato so pa toliko bolj vztrajno kašljali avtomobili vseh vrst in starosti; vse je napadala zimska jetika. Najbolj upoštevani državljani so bili tiste dni garažmani, ki so vlačili zmznjene avtomobile v bolnišnice, razvažali premoga, ki so drveli po cestah s tovari črnega demanta, in jantorji, ki so skrbeli, da se ledene cvetlice na oknih niso preveč razpasle. Korajžen rojak me je pol bloka daleč od urada pozdravil s prijaznim "good morning," toda videl sem samo gibljaj njegovih ustnic, pozdrav pa sem slišal šele pet minut pozneje, ko sem prisopihal v urad; toliko časa je namreč potreboval glas, da se je otajal. V zraku so plesale drobne snežinke in po cestah so plesali stari in mladi avtomobili najmodernejše plese. Predpust se je komaj dobro začel, pa je že vse ponorelo.

Seveda, vse je relativno, tudi zima. Na primer, našim prijateljem v Minnesoti se zdi 10 pod ničlo kot dihi pomladi; ko je 25 pod ničlo, ugibajo, če bi bilo vredno natakati rokavice, in šele, ko toplomer zabeleži 30 ali več pod ničlo, kakšen bolj občutljiv severnjak omeni, da je nekoliko hladno. Pa pravijo, da smo vsi ljudje enaki!

Kar se mene tiče, lahko brez pretiravanja povem, da sovražim zimo. Nekateri ljudje pa so navdušeni za zimo ali vsaj pravijo, da so. Jaz jim jo prav od zra privoščim in, če bi mogel, bi jim jo še moj del odstopil brezplačno. In, če bi bil pratkar, bi vsaj polovico poletnih pasij dni prestavil v predpust. Saj resnični pasji dnevi niso takrat, ko zori pšenica, ampak takrat, ko začete žarno rdeči mak na naših uhljih in nosovih. Se če bi psi znali govoriti, bi potrdili: And how, how!

Ko nas je ohajska zima brila z največjo ihto, sem se na večer po par blokih hoje zatekel v prvo pribežališče, da se nekoliko pogrejem in pridem k sapi. Slučajno je bil tisto pribežališče saloon. Prav za prav, da ne bom lagal, morda ni bilo čisto slučajno, da sem se baš tja zatekel. Tam je na vzvišenem stolu pri bari sedel prijatelj Cebelj, obdan od hvaležnih poslušalcev, in prerokoval:

"Ja, saj pravim, Slovenci smo res v vseh ozirih reven narod. Niti ene krepke kletvine nimamo. Kak mršav prmejdus in kak oguljen hudič to je najboljše, kar imamo. Takole meseca junija ali julija na kakem pikniku se že izhaja tudi s to revno našo zbirko, toda v tej pasji zimi te naši domaći izrazi ne pogrejejo niti toliko kot čaša near beera. Nerač kakor to storim, sem se moral te dni zateči za kletvine, ki vsebujejo vsaj sto prufov, v tuje zelnike. Hrvatske so precej opoprane, tudi nemške niso slabe, toda ameriške jih prekosiijo; posebno vroči ocvirki pa so italijanski, španski in madžarski. Tudi finški so preprani za mrzlo vreme in poleg tega so dandanes v modi, skoro patriotični. Tem iz-

posojenim tujim vitaminom se inam zahvaliti, da sem še tu." Ko so ga pozvali, da naj par tistih tujih biserv ponovi v korist splošnosti in posebno v korist slavne salunske skupščine, je dejal, da je vsak vreden najmanj čašico dobrega brandya. Vsa družba je bila mnenja, da se za pananje strupene zime že splača nekaj žrtvovati in na bari je bil takoj dobrodelni fond za ducat brandyev. Ko smo se vsi trdno oprijeli bare, da bi katerega ne vrglo, so pričeli po saloonu švigati žareči bliski tujega zagovarjanja zime s tako silo in zanosom, da so se začele solziti ledene rože na oknih. Zapisati pa teh žvepljenih izrazov ne upam, ker bi papir pregor-el!

A. J. T.

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

V Struthersu, O., se bo v soboto 3. februarja zvečer vršila plesna veselica, imenovana "Sadie Hawkins Dance," katero priredi tamkajšnje društvo št. 229 JSKJ. Prostor prireditve: Hrvatska dvorana na 199 Lowellville Rd.

V Lloydellu, Pa., se bo v soboto 3. februarja vršila plesna veselica društva št. 35 JSKJ.

Frank Ivančič, bivajoč na 1841 E. 33rd St., v Lorainu, O., član tamkajšnjega društva št. 6 JSKJ, je prejel iz Rakeka v Sloveniji žalostno vest, da mu je umrla mati Ivana Ivančič, v visoki starosti 80 let.

Svoj prvi koncert priredi v nedeljo 4. februarja nadarjeni slovenski tenorist Tomaž Cukale v Chicagu, Ill. Koncert se bo vršil v dvorani SNPJ na 2657 So. Lawndale Ave., in se bo pričel ob treh popoldne. Sodelovali bosta tudi pevski društvi "France Prešeren" in "Sava."

Rojaki v Clevelandu, ki se žele izpopolniti v domačem vrtarstvu, se lahko poslužijo vrtarskih tečajev za amaterje, ki se vrše vsak ponedeljek in vsako sredo zvečer v "The Harvey Rice Gardens" na E. 116th St. Vpisnina stane \$5.00 in tečajji se bodo vršili 15 tednov. Aranziral jih je Cleveland Board of Education.

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

(Nadaljevanje s 1. strani)

njegove 18-letne soproge Virginije, s katero je bil poročen šele dva tedna. Dokazano je namreč bilo, da sta mlada zakonca nezakonska otroka iste matere, ki sta bila vzgojena v dveh različnih sirotišnicah.

TO SO PLAČE

Zvezni zakladniški departament je nedavno objavil nekaj najvišjih plač v Zedinjenih državah za leto 1938. Na prvem mestu je F. A. Countway, predsednik neke družbe, ki izdeluje nilo; njegova plača je znašala \$469,712. Eugene G. Grace, predsednik Bethlehem Steel Corporation je dobil \$378,698, George W. Hill, predsednik American Tobacco Co., \$331,348, William S. Knudsen, predsednik General Motors Corp. pa \$303,400. Lista vsebuje še dolgo vrsto drugih, katerih letni zaslužek je znašal po par stotisoč dolarjev. Zakladniški departament objavlja samo plače, ki znašajo nad \$75,000 na leto.

V TEŽKEM POLOŽAJU

V zelo neprijetnem položaju je Rumunija, ki ima pogodbe za oddajo olja Nemčiji na eni strani ter Franciji in Angliji na drugi strani. Obe stranki hoče ta, da se ukine oddaja olja na-

sprotni stranki, Rumunija pa skuša izpolnjevati svoje obveznosti napram obema in obdržati svojo nevtrálnost.

POLJSKA VLADA

Svetovno znani pianist Ignacij Jan Padarewski je prevzel predsedništvo provizorične poljske vlade v Parizu. Provizorična vlada šteje 24 članov, od katerih pa jih je samo 16 v Franciji; zboruje v poljskem poslanstvu v Parizu.

ŽRTVE ZATEMNITEV

Nočne zatemnitve angleških mest proti letalskim napadom so v prvih štirih mesecih vojne zahtevale 4130 žrtev. V istem času je bilo v vojnih operacijah na morju, na suhem in v zraku ubitih le 2250 angleških vojakov.

POTOP LADIJ

Pretekli teden je bil v Severnem morju potopljen angleški rušilec Exmouth z vso posadko 150 mož. Potop je povzročila nemška mina ali pa nemška podmornica. Od začetka vojne do sedaj je Anglija izgubila 22 vojnih ladij različnih tipov.

FINSKA SITUACIJA

Ruska ofenziva na finski fronti je bila pretekli teden nenavadno ostra in udeleževala so se je prvotne čete. Kljub temu so Fini odbili vse napade. Tako se vsaj poroča iz finskega glavnega mesta.

Razni predlogi, da bi Zedinjene države pomagale Finski s posojili za oboroževanje, bodo v kongresu skoro gotovo pokopani. Zdi se, da bo dovoljeno na razpolago Finski posojilo do najvišje vsote 30 milijonov dolarjev, toda ne za nabavo orožja in drugih vojaških potrebščin.

FEDERALNI POSLOVNI POPIS

(Nadaljevanje s 1. strani)

tovarniški popis ne pokriva tako malih tovarn.

Lastnikom vsakih vrst posloj, gori navedenih in mnogih drugih, postavijo se tako vprašanja, kakor: kdo je lastnik podjetja (posameznik, drugovi, korporacija, itd.), vrsta posla, koliko ljudi je zaposlenih in kolik je njihov zaslužek, blago v zalogi, znesek prejemnih računov, kake vrste blaga so največ prodali l. 1939 in druga osnovna vprašanja te vrste.

Popis tovarn, ki se od l. 1919 naprej izvaja vsako drugo leto, vporablja eno glavno vprašalno polo za raznovrstne tovarne in 147 posebnih vprašalnih pol za večje in važnejše industrije, ki jih je približno 400. Leta 1937 je tovarniški popis naštel več kot 166,000 raznovrstnih tovarn, ki so v onem letu skupaj proizvedle več kot \$60,000,000,000 vrednosti produktov in so zaposlile približno 8,600,000 moških in žensk. Isti popisni uslužbeni, ki prinašajo vprašalne pole za poslovni popis vsem trgovinam, štucunam itd., dostavljajo tudi vprašalne pole za tovarniški popis.

Kake rezultate pričakuje popisni urad od teh svojih popisov posloj in tovarn? Številke proizvodnje in prodaje blaga v Ameriki so bile za leto 1935 precej nizke v primeri, recimo, z letom 1929. Mi znamo, da so od tedaj šle gori, ali za koliko? To nam pove popis. In odgovor zanima vsakega poslovnega človeka in sploh vsako osebo, ki živi v tej deželi.

Ti popisi bodo tudi pokazali, koliko služb je v poslu in industriji. Ali je leto 1939 ustvarilo več služb? Ako je temu tako, v kakih poslih in industrijah? Več služb pomenja več ljudi, ki dobivajo plačo, in več plač pomenja večjo kupno silo. Kupna sila pa je ona, od česar je odvi-

Jugoslovanska Katoliška Jednota v Ameriki

ELY, MINNESOTA

GLAVNI ODBOR:

a) Izvrševalni osek:

Predsednik: PAUL BARTEL, 225 N. Lewis Ave., Waukegan, Ill.
Prvi podpredsednik: JOSEPH MANTEL, Ely, Minn.
Drugi podpredsednik: PAUL J. OBLOCK, R. D. 1, Turtle Creek, Pa.
Tretji podpredsednik: FRANK OKOREN, 4759 Pearl St., Denver, Colo.

Četrti podpredsednik: JOHN P. LUNKA, 1266 E. 173rd St., Cleveland, Ohio.

Tajnik: ANTON ZBASNIK, Ely, Minn.
Pomožni tajnik: FRANK TOMSICH, JR., Ely, Minn.

Blaginjak: LOUIS CHAMPA, Ely, Minn.
Vrhovni zdravnik: DR. P. J. ARCH, 618 Chestnut St., Pittsburgh, Penna.

Urednik-upravniki glasila: ANTON J. TERBOVEC, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

b) Nadzorni osek:

Predsednik: JOHN KUMSE, 1735 E. 33rd St., Lorain, Ohio.
1. nadzornik: JANKO N. ROGELJ, 6208 Schade Ave., Cleveland, Ohio.

2. nadzornik: FRANK E. VRANICAR, 1312 N. Center St., Joliet, Illinois.
3. nadzornik: MATT ANZELC, Box 12, Aurora, Minn.

4. nadzornik: ANDREW MILAVEC, Box 31, Meadow Lands, Pa.

GLAVNI POROTNI ODBOR:

Predsednik: ANTON OKOLISH, 1078 Liberty Ave., Barberton, O.
1. porotnik: JOHN SCHUTTE, 4751 Baldwin Ct., Denver, Colo.

2. porotnik: FRANK MIKEC, Box 46, Strabane, Pa.
3. porotnica: ROSE SVETICH, Ely, Minn.

4. porotnik: VALENTIN OREHEK, 264 Union Ave., Brooklyn, N.Y.

Jednotino uradno glasillo.

NOVA DOBA, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

Vse stvari, tihekoje se uradnih zadev, naj se pošiljajo na glavnega tajnika, denarne posiljave pa na glavnega blaginjaka. Vse priloge in priloge naj se naslovi za predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov, prošnje za znižanje zavarovalnine in knjižnica sprejela naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Dopis, društvena naznanila, oglasi, naročnina nečlanov in izpremembe nazloj naj se pošiljajo na naslov: Nova Doba, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, O. Jugoslovanska Katoliška Jednota v Ameriki je najboljša Jugoslovanska zavarovalnica v Zedinjenih državah in plačuje najugodnejše pogoje zavarovanja. Jednota je zastopata skoro v vsaki večji slovenski naselbini v Ameriki in kadar boče postati njen član, naj se zgleda pri tajniku lokalnega društva ali pa naj piše na glavni urad. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani, jednota plemen, neoziraje se na njih vero, politično pripadnost ali narodnost, jednota sprejema tudi otroke v starosti od dveh let do 16 let in ostanejo lahko v mladinskem oddelku do 18 let. Pristojnina za obo oddelka je prosta.

Premotenje znaša nad \$2,000,000.00. Bolventnost Jednota znaša 115.96%.

NAGRADE V GOTOVINI

ZA NOVOPRIDOBLJENE ČLANE ODRASLEGA IN MLADINSKEGA ODDDELKA DAJE J.S.K. JEDNOTA NAGRADE V GOTOVINI.

Za novopridobljene člane odraslega oddelka so predlagane sledeči nagrade:

za člana, ki se zavaruje za \$ 250.00 smrtnine, \$1.25 nagrada
za člana, ki se zavaruje za \$ 500.00 smrtnine, \$2.00 nagrada
za člana, ki se zavaruje za \$1,000.00 smrtnine, \$4.00 nagrada
za člana, ki se zavaruje za \$1,500.00 smrtnine, \$5.00 nagrada
za člana, ki se zavaruje za \$2,000.00 smrtnine, \$6.00 nagrada
za člana, ki se zavaruje za \$3,000.00 smrtnine, \$8.00 nagrada

Za novopridobljene člane mladinskega oddelka pa so predlagane sledeči nagrade:

za člana starega načrta "JA" — \$0.50;
za člana načrta "JB" — \$2.00;
za člana novega načrta "JC", s \$500.00 zavarovalnine \$2.00;
za člana novega načrta "JC" s \$1,000.00 zavarovalnine \$3.00.

Vse te nagrade so izplačljive šele potem, ko so bili za član plačani trije mesečni asesmenti.

sen napredek posla, naj bo posel še tako majhen ali še tako velik.

S tema popisoma se bo tudi nabralo mnogo važnih podatkov o številu raznih vrst podjetij v raznih delih dežele. Vsakdo, ki namerava začeti kak posel na lastno roko, dobi precej dober pojem, da-li je v mestu, kjer hoče začeti posel, že zadosti poslov iste vrste, ako prouči izide popisa.

Kar ti popisi dejanski izvajajo, je seštevanje bogastva in posloj te dežele. To je jako važna naloga v demokratičnem narodu, kjer vsakdo hoče znati, kaj je na stvari. Popisovanje pa ne more biti nikomur na škodo, kajti o posameznih koskih informacije, tako nabranih, čuva se popolna tajnost. Ista postava kongresa, ki določa izvedbo popisa, ob enem jamči, da se ne bo niti drobnitica nabranih informacij nikdar razodela nikomur. Gradivo se le rabi, da se pripravijo statistične tabele, in nikak del istega se ne sme vporabiti za svrhe davkov, regulacije ali preiskave.

(Department of Commerce, Bureau of the Census, Washington, D. C.)

NOV PROBLEM DEZELE

(Nadaljevanje s 1. strani)

blagajni, so se z letom 1940 začele izplačevati tako zvane starostne penzije. Upravičeni so do istih vsi, ki so 65 ali več let stari, ki so gotovo dobo od leta 1935 prispevali v omenjeni fond, in ki niso več zaposleni. Ta penzija se bo ravnala po višini povprečne plače delavca, ko je bil zaposlen, po dolgotrajni vplačevanju prispevkov itd. Sistem je precej kompliciran.

NEVIDNI DAVKI

Kadarkoli avtomobilisti zalozno gasolina, plača avtomobilisti tudi določen davek na avtomobil. Ti davki so razdeljeni na federalni blaginjak, ki znašajo skupno okrog milijonov dolarjev na leto, vsak dolar, ki je bil plačan davcem za izdelavo avtomobilov, plača njegov lastnik avtomobilovega "življenja" dolarje davka federalni blaginjam.

New Era

ENGLISH SECTION OF
Official Organ
of the
South Slavonic Catholic Union.

Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

A SPLENDID TRANSLATION

Concluded in last issue was the final installment of "Blood and Battlefield," a series of scenes from the last world war as seen through the eyes of a Slovene, who was compelled to fight under the old Austrian-Hungary colors.

Valentine Orehek, translator of "Blood and Battlefield," executed a herculean task in translating from the Slovene the chronicle of world war horrors as portrayed by Ivan Maticic, author.

The suffering, torture, deprivation, demoralization, forced upon the innocent peasants is a startling revelation of injustice practised by governments across the ocean. That the tragic trend has not changed much since the world war is obvious in the daily headlines which reveal the pot of trouble brewing in Europe, and its dire consequences.

"Blood and Battlefield" has been carried intermittently in the English section of Nova Doba. From time to time when the English section became overcrowded with contributing articles from members, continuation of "Blood and Battlefield" was suspended for one or more issues, and then carried again at the first opportunity.

When we consider alone the hunger facing not only the adults but the helpless children of unfortunate countries at war, we shudder at the possibilities of the present conflict, which, according to some writers, shall transcend in brutality all past wars.

We who share the safety provided by this country cannot imagine why peoples of countries across the Atlantic and Pacific oceans are not democratic as we are. Why, do they insist in brewing trouble for their neighbors? The answer, of course, lies in the cloaked diplomacy, distrust among the nations' leaders, and a general disregard for human welfare in order to satiate a personal greed. The great majority suffer because of the blunders committed by a few.

Such an author, of "Blood and Battlefield," Valentine Orehek, painted such gruesome scenes of horror as he saw them, that a sane man, again, after reading "Blood and Battlefield" consider a war between two civilized nations. Unhappily, the world soon forgets. The public is lulled by harangue.

Our Bro. Valentine Orehek, who is a member of the SSCU of Brooklyn, N. Y. After completing the splendid job of translation, we hope Bro. Orehek will continue his good work along literary lines.

We also hope to see more of his splendid efforts forwarded to Nova Doba for publication.

About This and That

By Elsie M. Desmond

Cleveland, O. — As the days roll on I begin to think that our wonderful spring will be here again. After a few of the cold days we had in Cleveland, I as well as others think that we'd like to be down in Florida where it is so nice and warm. But our wishes will soon come true as we will soon have our own warmer weather. February is already here and this month we have a birthday, which is on a Thursday (no school). March 24th comes Easter. Dad will have to dig his pockets for money so daughter can go downtown and buy a little shorter skirts and shoes. The April with April Fool's Day. See our warm weather is already beaming on Mother's Day on May the 14th and Memorial Day on a Thursday, the thirtieth of May. I mean only a vacation. Well, I could continue, but some of the children might get too restless and might become bored "June," so I'll stop.

Yes, although our winter hasn't so very cold we've been having some cold days in December and January. And no wonder, you ask us why we wait for that good 'ol spring. Recently I picked up the Nova Doba and when I saw Little Stan's article everything just snapped! Why? Because I was so much enthused to see that Little Stan was going to retire with his Honor Roll and

Magic Carpet for 1940. Now the juveniles will be more interested and will want to write especially when they see in Stan's article that there will be a surprise for them all at the end of June if "THEY HAVE AN ARTICLE IN THE JUVENILE PAGE EVERY MONTH" right Little Stan? Yes, I guess this is the general idea. So why don't you other juveniles who have never written before take this opportunity and write to the Nova Doba? You don't have to write a very long letter. Just give us some news about yourself, your school work, your hobbies, why you like our South Slavonic Catholic Union and so on. That is all. We don't expect you to try and write a masterpiece, but as you go on writing we know that you will get the idea and be able to write bigger letters. So, dear juveniles, why don't you take this opportunity now, write a letter to the editor of the Nova Doba so it can be in the paper for this month's Juvenile Page?

Recently Mr. Danny Gilio gave a dancing recital at Little Theatre. In the recital was Sally Hrvatin, well known dancer and singer for a number of Slovene performances. Sally had a solo, duet and danced with the class. Miss Marie Peterka, daughter of Mr. and Mrs. Peterka, known as Marcia in her dancing life, did an exhibition waltz with Ricardo. Antoinette Jimiai, member of lodge No. 132, also had a solo and appeared several other times on the program. Her

Colorado Sunshine

Denver, Colo. — With the New Year come new officials of Colorado Sunshine lodge, 201 SSCU. I do hope that these officials will bring new life into the lodge. As I am the newly elected secretary, I certainly will do my part, and I ask that all the members kindly co-operate with me by attending the monthly meetings, paying their assessments regularly, and to be on the lookout for new members, so that by the end of the year our lodge will show a substantial increase in members, and a substantial increase in the treasury.

The more new members, the more enthusiastic will I be over my new position. May I call your attention to the fact that Colorado Sunshine lodge holds its meeting at the Slovene Home, 4464 Washington St. on every fourth Tuesday of the month, beginning at 7:30 p. m. sharp. Again, may I ask you to attend the meetings and to bring new candidates for membership. The newcomers never will regret becoming a member of the South Slavonic Catholic Union.

Helen Okoren, Sec'y.

Center Ramblers

Center, Pa. — A great number of the Center Ramblers have not as yet paid their January assessments. They should be paid before the end of the month, but since there has been a change of secretaries, I shall wait until Thursday, 8 p. m., Feb. 1. All those who have not paid their dues at this time will be suspended.

Members may pay their dues at any time at my home.

Dora Peternel, Sec'y.

friend, Delores Mahaney, also appeared on the program. Gloria Perry, student at Collingwood Hi; also was on the program. Mr. Gilio wishes to thank all the people who came to his 1940 Dance Production and hopes for the near future that you will come again.

After the recital families went to celebrate at a cafe; they were: Mr. and Mrs. Peterka and daughter, Marcia; Mr. and Mrs. Prijatelj and daughter, Jennie from Conneaut, O.; Mr. and Mrs. Anthony Hrvatin and daughter, Sally; Miss Ann Winkler and yours truly. Marcia and Sally both received a beautiful bouquet of flowers from Family Prijatelj and Sally received a beautiful corsage from Mr. Frank Jelencic. Both of the girls were very thankful and will always remember their 1940 Dance Recital.

I do hope that all our SSCU friends did our good pal, Stan Progar from Strabane, Pa., a favor by writing to one of the three local orchestras who have his permission to play his song and requesting them to play Stan's new number, "All Alone With You." Did you? Well, that's swell. After all, you too might need some help at some time and Stan won't forget you. So thanks to all the swell folks who sent in their requests and in turn did Stan a very very big favor.

Well, time is up to say goodbye, so until next week, I still remain yours truly and to all the juveniles: DON'T FORGET YOUR ARTICLE FOR THIS MONTH'S JUVENILE PAGE! Elsie M. Desmond.

BRIEFS

Supreme Secretary Anton Zbasnik reports that Louis Smith, secretary of lodge 43, SSCU, E. Helena, Montana, sent in ten new juvenile membership applications in January, as a gesture of appreciation for the new ruling made by the supreme board to compensate the secretaries for collection of juvenile assessments.

In Struthers, O., lodge Cardinals, 229, SSCU will hold a unique dance on Saturday evening, February 3, at the Croatian Hall on Lowellville Rd. Labeled the "Sadie Hawkins" dance, after the well known characters in Lil' Abner comic strip, and headed by chairlady Amelia Slabe, the dance shall introduce many new features. Among them shall be the lady's privilege to ask the men for a dance with the provision that a refusal means buying the lady her choice of refreshments.

Lodge 35, SSCU of Lloydell, Pa., will hold a dance on Saturday, February 3.

To sing at his first concert. Thomas Cukale, young Slovene singer of Chicago, Ill., will give his first concert on Sunday, February 4, in the SNPJ hall on 2657 So. Lawndale Ave., Chicago. The concert will begin at 3 p. m. and supporting him on the stage shall be two singing clubs "France Preseren" and "Sava."

A gardening course for amateurs is now offered by the Cleveland Board of Education, division of Adult Education, at the Harvey Rice Gardens, E. 116th St., between Buckeye Rd. and Shaker Blvd. Class opened on Monday, January 29, 7 p. m. and shall continue for fifteen weeks on Monday and Wednesday of each week. There is an enrollment fee of \$5 for Clevelanders and \$10 for non-residents. For further information telephone Cherry 3660.

Regular free courses in elementary English, sponsored by the Cleveland Board of Education, began on January 29 and will continue every evening between 7 and 9 p. m. The Cleveland evening high schools offer to the students commercial, technical, and college preparatory courses on the high school level. Last year there was an enrollment of 24,128 students. A fee of \$5.00 is required for each subject for a term of 15 weeks.

Walk and Drive Wisely

The old saying that, "To err is human," may be true but no one can afford to make a mistake when crossing the streets or driving. All too often a careless step from the curb is a fatal error. And the motorist who takes a chance on speeding or driving after drinking, in many cases, doesn't live to repeat or repent his mistake.

Sound movies and speakers may be secured from the Police Department for clubs, social gatherings and other organizations. Include "Safety" in your meeting by calling Main 1290, Line 415, The Cleveland Police Department.

Family: "I've got a wonderful family tree." She: "You're the sap, I suppose."

Rambling Chatter

By Big Stan

Strabane, Pa. — Little Stan Jr. has just passed his second milestone in life, "Jimmy" as we call him to avoid confusion, is now two years old but what makes it remarkable is that it is a real "second" birthday. To start off the double or nothing on his second year in life, he is stuck with two names, Stan and Jimmy. Always around him are two sets of obliging parents, his parents and grand parents, two uncles, Frank and Eddie, ready to meet his wants and desires. Two God-Parents are always insuring him good health and two friends of his age are always paying him visits and filling in his playtime hours. And on his second birthday, two persons celebrated their arrival to this earth, Jimmy and neighborly Frances Florganic. Both being born on January 16th and both at two o'clock. And so, this meant that Jimmie had two parties with two cakes and very appropriately enough, two candles on each cake. Better still, instead of just the one day, Jimmie celebrated this second birthday on two days and his birthday dollars came in twos.

Believe it or not, Jimmie had to blow twice to extinguish the two candles for don't forget Jimmie had to blow at two different cakes holding two different candles. Isn't that just too, two, strenuous for a two year old?

Wise Choice?

Old Joe Doaks owns a very lovely home with a beautiful yard surrounding the home. In the rear of the yard he has a two-car garage, built to match his home. In his garage Joe has two cars, one being one of the very early models, in fact one of the first cars manufactured and the other is just an ordinary car, not old, not new. Now Joe has decided to treat himself with a new car, feeling that he should ride in style. But here Joe was stumped for a while. If he bought a new car, he would have to get rid of one of his cars to make room for the new one. He could not add room to one of his cars to make room for the new one. He could not add room to his two car garage for that would ruin the appearance of his home. What should he do? Give up the idea of a new car? "No," thought Joe, "I've made up my mind on a new car and that's what it will be. It's time I had

(Continued on page 4)

Dies In Accident

Helper, Utah. — A tragedy visited our lodge this month. On January 16th last, Ve Loy Stewart, juvenile member, was struck by an automobile and fatally injured. She was seven years and four months old. The accident occurred in the city of El Cerreto, California. Funeral took place on January 20th, and our lodge, 168, SSCU paid its last respect to the deceased in the form of a wreath.

The parents of the unfortunate juvenile have asked me to express their thanks to all members of our lodge for their kind consideration in their day of grief.

A word to the wise: Enroll your children into our juvenile department, for no one is aware of what fate holds for us.

John Yakovich, Sec'y.

MYSTERIOUS LADY AROUSES UNCLE STAN'S CURIOSITY

Scribe Merrily Teased By Supreme Board

By Uncle Stan

Uncle Stan

Ely, Minn. — Supreme officers of our SSCU sat around the conference table the other day, busily discussing and dispensing our organization's business. There was Bro. Anton Zbasnik, our supreme secretary; Bro. Janko N. Rogelj, whose story, "Deep Underground" appeared in last week's issue; Bro. Frank Vranichar, Bro. Andrew Milavec, Bro. Matt Anzelec, Bros. Frank Tomsich, and Louis Champa, and Bro. John Kumse.

But there was one long elongated chap — Uncle Stan to you — who didn't appear to have a sparkle of interest in the proceedings. As official correspondent from the Home Office, this big business had to be covered, and typed into news for every member. The scribe — not cub, anymore — seemed to be doing some awfully deep thinking — as if he were trying, oh, so hard to remember incidents — so hard to bring the past up to the present. His photographic mind — so used to taking statements for the press — did not function at all. For here was a mystery, — shrouded in a deep curtain of secrecy. Occasionally, Janko Rogelj would glance over to see how the scribe was making out. His eyes would light in a twinkle, and a big smile would light up his features. For he started all this, and what the finish will be — Merry Christmas only knows! — (That's better than swearing, isn't it?)

Bro. Anzelec felt sorry when he saw the effect a little mysterious news had upon Uncle Stan. Several times, he looked pleadingly at Janko, as if to say: "Gee whiz, tell him! Can't you see how you make him worry?"

But Bro. Rogelj's smile bloomed in full, and he said: "No, I promised I wouldn't tell!"

Supper time rolled around. Bro. Joseph Milkovich, financial secretary of Lodge No. 114 came around. The mystery was unsolved. From time to time, Uncle Stan interrupted fraternal conversation, trying to come out of a clear sky, to ask a question which might cause Rogelj to give out the news involuntarily. But he was shrewd, and that exasperating, sweet, smile continued to play on his lips.

It all started the day the supreme board arrived on the bus from the East. Rogelj told Uncle Stan about a young lady who was very, very interested, a lady that this scribe met in Cleveland during the bowling tournament last April. So many nice things did he say, that it was only natural for the curiosity to get the better of this screwball.

A few days later, Bro. Zbasnik, who professes to know the family very well, stated he received a letter from this lady who asks to be remembered to Uncle Stan. And the plot thickens. As we go to press, Uncle Stan is in a dither of excitement. Will the mystery be solved before our esteemed gentle-

men leave the city? Read next week's issue of this thrilling installment for the answer! If it is possible. For Uncle Stan doesn't know whether the entire group is merely kidding or what... He'll have to take time out, to assume the role of Detective Philo Vance or something — maybe. But Bro. Terbovec is due in town tomorrow — maybe, if Uncle Stan can get to him before the rest of the fellows, he'll be able to find out! Who knows! Can you imagine anything like that!

The other night supreme officers were guests of Bro. Milkovich at his home. Conversation regarding the mysterious young lady was again brought up. But the identity remained unsolved. Almost a long distance call resulted!

Bro. Milkovich was a fine host. For the supreme officers it was very homey to visit with him — especially after spending all day busily checking figures in the Home Office. Bro. Joseph Kovach — president of No. 1, who created a niche in the SSCU's hall of fame with his splendid showing during the last campaign, was an invited guest. But, darn it, they kept on teasing your Uncle Stanley all the time! and darn it, again, he liked it! Tsk Tsk!

Bro. Frank Vranichar didn't forget Uncle Stan either. He brought a fine souvenir from Florida — which carried tags from several big metropolitan centers. It is appreciated very much. Bro. John Zvezich of the Chicago lodge, arrived in town Friday, and Uncle Stan is taking him out to Perme's on White Iron Lake this afternoon. It was funny. Uncle Stan was sipping a cold drink (it was about 10 degrees below zero outside) when Bro. Zvezich came in. He looked at Stan, seemed as if he knew him. Tsk Tsk, the size had him baffled. But somebody called Stan's name, and his eyes lit up with recognition. Since 1938 in Oak Grove out of Joliet, Uncle Stan had added a couple of pounds.

Supreme officers are enjoying beautiful, crisp wintery weather here. Once the thermometer skimmed down to about 15 degrees below zero. Walking from the Home Office, headed down town, the men snuggled closely in heavy overcoats, walking briskly. But Janko N. Rogelj came prepared. He brought with him a special tassel-cap, pulled over his ears. Very conspicuous and comfortable it was. Local citizens had to look twice to make certain they saw things right. "He's got the right idea for cold weather," they ventured to say.

Mr. Rogelj won't need the hat for the next few days because the weather is beautiful.

Visiting the supreme board while they were in session; chatting with members after the session was over, Uncle Stan was very much impressed upon hearing figures showing the splendid financial condition of our SSCU. Nearly a 2 1/2 million dollar organization, and no red ink used for years and years! Makes every member feel so much better to hear that.

(Continued on page 4)

DOPISI

St. Louis, Mo. — Na decemberski seji društva Sv. Alojzija, št. 87 JSKJ, je bil za leto 1940 izvoljen sledeči odbor: Frank Kodelja, predsednik; John Grubar, podpredsednik; Emily Kodelja, 3336-A So. 18th St., tajnica; Frank Zvanut, zapisničar; Mary Praprotnik, 4275 Louisiana, blaga jničarka; Frank Rozman, Margaret Zvanut in Louis Praprotnik, Sr., nadzorniki. Društveno zdravilo je dr. E. W. Hamtil, 1504 So. Grand. Društvo bo zborovalo, kakor do sedaj, vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v Slovenskem narodnem domu.

Pozaključeni letni seji je bilo za člane pripravljenih nekaj okrepčil in razvila se je prijetna domača zabava. Carl Louisa, član našega mladinskega oddelka, je prinesel s seboj svojo harmoniko, tako, da smo se lahko tudi v plesnih vrtincih nekoliko zasukali.

Podpisana sem bila za leto 1940 izvoljena za društveno tajnico. Člane in članice opozarjam, da nisem samostojna, ampak odvisna za vzdrževanje od svojih staršev, zato naj nihče ne pričakuje, da bi zalagla assement zanj, ker enostavno nimam s čim. Torej naj vsi člani in članice skrbijo, da bodo imeli svoje assemente plačane o prave času. S točnostjo in s poslovanjem od vseh bo poslovanje pri društvu gladko in zadovoljivo.

Prihodnja društvena seja se bo vršila v nedeljo 11. februarja in članstvo je vabljeno, da se leto polnoštevilno udeležijo. Začelo leto pravilno, da bo uspešno za društvo in Jednoto. Sestrički pozdrav! — Za društvo št. 87 JSKJ.

Emily Kodelja, tajnica.

Helper, Utah. — Članstu JSKJ, posebno pa našega društva, naznanjam žalostno vest, da smo izgubili članico mladinskega oddelka Le Voy Stewart, stara 7 let in štiri mesece, kar je umrla oziroma bila ubita od avtomobila v mestu El Cerrito, Cal., dne 16. januarja. Pogreb se je vršil dne 20. januarja. Društvo št. 169 ji je poklonilo lep šopek cvetlic in izdal lep pozdrav, za katere se iskreno zahvaljujem.

Ta slučaj zopet kaže, kako zelo je, da so tudi naši otroci zavarovani pri dobri brat-sister organizaciji. Torej bratje in sestre, ako še nimate svojih otrok zavarovanih, storite to, kajti nihče ne ve, kdaj se zadene nesreča. Z bratskim pozdravom,

John Jakopich, tajnik št. 168.

Chicago, Ill. — Zadnja seja društva Jugoslovanski Zvon, št. 87 JSKJ, je bila zelo dobro obiskana, za kar lepa hvala članom in članicam, ki so se udeležili. Seja je bila končana v zelo kratkem času, nakar smo se zalivali v vinsko kapljico. Na koncu je za društvo naredil naš tajnik, sobor. Anton Krapencu, oh boy, to je vince, oh boy, to je vince.

Na "Smuk-Smuk" vas vabi, Tončka Simičič, režiserka.

Narodni adresar

Ali želite imeti en primer "Narodnega Adresarja," ki ga je tik pred svojo smrtjo izdal Ivan Mladineo, namreč meseca januarja 1938? Ako ga hočete imeti, vse, kar je potrebno, je, da pošljete 25 centov v znakom na Foreign Language Information Service, 222 Fourth Avenue, New York City. Ta urad vam takoj vpošlje knjigo na Vašo addresso. Ne zamudite te prilike.

V kolikor je nam znano, so Jugoslavlani v tej deželi edini, ki bi bili tako podrobno prik-

zani v vsem, kar se tiče njihovih nasebin in društvenega življenja. V tej knjigi najdete imena in adrese več kot 5.000 jugoslovanskih društev in ustanov v Združenih državah in Kanadi. Več kot 15.000 slovenskih, hrvatskih in srbskih posameznikov je navedenih v tej knjigi, razporejenih po svojem poklicu v 1139 mestih in naselbinah in tudi navedenih v kazalu po abecednem redu. Cerkve in duhovniki, šole in učitelji, konzulati, časopisi — skratka vse, kar je informativnega značaja za vsakega Jugoslavlana v Ameriki. Knjiga je sploh velik vir informacij o življenju Jugoslovancev v emigraciji.

Pokojni Mladineo, kakor vsi znajo, je bil jako zainteresiran za ameriške Jugoslavlance. Delal je težko za nabiranje teh podatkov in bil je ponosen na svoje veliko delo. Umrl pa je, čim je knjiga izšla. V spomin na svojega pokojnega moža in v željo, da bo njegovo delo v občo korist, je gospa Mladineo predale več stotin primerkov te knjige organizaciji Foreign Language Information Service v svrhu brezplačne razpečave. Na tak način je ta organizacija v stanu ponuditi knjigo, ki je izvirno stala \$3.75, za samih 25 centov, ki služijo le za pokritje posredniških stroškov.

Ta ponudba seveda velja le, dokler bo še kaj knjig v zalogi. Nasvetujemo se društvom in posameznikom, da vporabijo to priliko za nabavo dragocene knjige, dokler je še čas. — FLIS.

Kako bo s priseljavanjem tekom evropske vojne

Kak vpliv bo sedanja vojna v Evropi imela na priseljavanje, je še težko reči. Izkušnja Amerike tekom svetovne vojne pa nam more pokazati, kaj da je pričakovati, ako vojna traja dolgo.

Cim je vojna izbruhnila 1. 1914, je priseljavanje takoj znatno padlo. V fiskalnem letu, ki se je končala dne 30. junija 1914, je 1.218.489 priseljencev prišlo v Združene države. V prihodnjem fiskalnem letu se je to število kar skrčilo na 326.700, 1. 1916 na 298.826 in 1. 1917 na 295.403. Ameriški vstop v svetovno vojno je imel za posledico nadaljnjo skrčenje. L. 1918 in 1919 je bilo število priseljencev 110.618 oziroma 141.132.

Tekom svetovne vojne so se tudi viri imigracije spremenili. Dočim je pretežni del priseljencev pred vojno prihajal iz Evrope, namreč 86,9 odst., so tekom svetovne vojne priseljenici prihajali večinoma iz ne-evropskih dežel, namreč iz Canade, Mehike in Zapadne Indije.

Po izbruhu vojne je tudi postalo nemogoče deportirati mnogo priseljencev, katerih deportacija je bila odrejena. Vseh deportacij v letih 1915-1919 je bilo le 11.368, v petih letih od 1925-1930 pa kar 63.730.

Po prejšnjih izkušnjah se more torej pričakovati, da se bodo ustavile deportacije v vojni doba, dokler vojni ne bo očešne ne postane precej varna. Naturalizirani državljani ali tujci nastanjeni inoemeli imajo na drugi strani malo izgleda za prihod svojcev, dokler vojna traja. — FLIS.

POPRAVLJENO MLEKO

Mleko je priznано kot redilna in zdrava hrana za otroke in odrasle. Dokazano pa je, da mleko nekaterim osebam ne ugađa oziroma jim direktno škoduje. Znanstveniki pa so zadnje čase pronašli, da je mogoče mleko z močnim pritiskom in posebnimi stroji popraviti ali homogenizirati. Tako popravljeno mleko more brez škode uživati vsaka oseba. Za enkrat je mogoče tako mleko kupiti le v New Yorku in nekaterih mestnih našega gozopada.

Nina: Živita kot golobčka dva...

Splošno velja pravilo, da bo di žena možu pokorna. Premnogokrat se je pokazalo, da je to pravilo slabo, celo pogubno. In na njegovo mesto je stopilo pravilo, da žena hiši tri ogle podpira. Človek si v nerodnih razmerah pomaga kakor ve in zna. Ana, že nekaj desetletij zagnana žena kovača in trdnega posestnika Andreja, si je pomagala po svoje. Kakor so nanesle razmere in sredstva. Mož Andrej jo je zato pritiral pred sodnika. Tu sta pokazala in povedala vse, kar sta znala o sebi in svojih razmerah.

"Ana, ali ste ga res tako pretepli, da ste mu vsa rebra polomili?" jo je vprašal sodnik.

"Ni res, gospod! Sam si jih je, pa že pred desetimi leti, ko je ponoči tako pijan kolovratil proti domu, da sam ni vedel, kako!"

"Kaj boš lagala, baba lažni-va!" se je zadel naglo Andrej. "Pošteno me je s kolom po rebrih, se zdaj me vse boli od udarcev, gospod sodnik!"

Vihar družinskega prepira se je razvel.

"Kaj ga ne bi, gospod sodnik! Takšno škodo nam dela! Večen strah imamo pred njim, saj nam zmerom vse razseka!" se je vtaknila Ana. "Vedno moramo paziti, da ne dela škode, pa kje moremo zmerom stati za njim? Nič drugega ni od njega kot sama škoda. Jaz se pa mučim in garam, da ohranimo, kar še imamo! Svoje ga sina sem pošteno izučila, da nekaj zna!"

"Kaj boš pravila, da si ga izučila? Pojdi, pojdi!"

"Seveda sem ga, pa še pošteno! Kaj si pa ti z njim naredil, ali ga nisi nekam sunil, kaj, dedec nemarni!"

"O, ja, sem ga. Seveda sem ga! Pa še kako! In zakaj?! Ker mi je ves denar pokradel, da veš!"

"Kaj bi ti ga kradel, saj denar je bil naš in našega ti je vzel, zapravil je nemarni!"

Sodnik ju je nekaj časa pustil, da sta si olajšala dušo, potem ju je ustavil, rekoč: "Čakajta, čakajta, doma se bosta zmenila, tukaj pa ni semen! Ana, povejte mi, koliko ste stari?"

"Tega ne vem, gospod sodnik! Sem že vse pozabila, ko ima človek čisto druge, hujše skrbi!"

"Ste poročeni?"

"Ja, seveda, s temle dedcem nemarnim! Kar pogledajte ga!"

"In kje živite, pri njem?"

"O, ne! Sam bog me obvaruj, tega pa ne! Svojo bajto sem si postavila tam na našem posestvu. Saj sem bila vedno v strahu, da me bo s sekiro ubil! Zdaj teče pravda za ločitev."

"Ste bili kaznovani?"

"Ja, tudi. Pa vse zavoljo tega dedca. Pet ur aresta sem nekoč dobila, vse zato, ker je on taka barabara!"

"Kako je prav za prav pri vaši hiši? Ali je mož gospodar ali ste vi?"

"Ne, gospodar nisem, samo tisto bajto imam, ki je vredna pet jurjev. Ampak za drugo posestvo so mi dali začasno varuštvo, da ga ne bodo vsega raznesli, ko tako zapravljajo. On," pokaže Ana na moža, "je pa najhujši! Vse, skraja vse razseka, če mu ni kaj po volji. Napije se ga, potem je pa joj! Na vsak način se mora pri naši hiši napraviti red, pa amen! Naj stane, kar hoče!"

"Tako, tako! Pa ne s polemom!" je menil sodnik. "No, pa k stvari sami! Povejte mi zdaj najprej vi, Ana, kako je bilo takrat, ko ste ga s polenom, kolom ali kaj, kakor pravi v ovadi? Kakšno pa je bilo tisto poleno, ki mu je, kakor pravi, polomilo vsa rebra?"

"Kakšen kol neki, gospod sodnik! Majhno polence sem pograbila na dvorišču in ga zagnala

za njim. Kaj sem pa hotela, če ne bi pa on mene ubil. V bajti sem bila tisto nedeljo popoldne, pa je naenkrat prihrumel in začel s sekiro udrihati po vratih, ki sem jih naglo zapahnila. Ali naj bi bila spet pustila, da mi ves pod razseka?! Saj ga je sin komaj na novo popravil od zadnjici, ko ga je vsega razsekal!"

"Nikar ne laži tako nemarno!" se je vmešal mož. "Prvič ni bilo polence tisto, kar si zagnala vame, ampak pošteno fejt rajkele je bil! In drugič ga nisi zagnala vame, ampak si z njim udrihala po mojih rebrih. Prav po vsej orngi!"

"Ana, zakaj je vaš mož takrat prihrumel pred hišo?" je vprašal sodnik.

"Veste, gospod sodnik, prišel je pa zato: on in še en dedec, ki ga ima pri sebi, stanujeta doli v stari hiši. Jaz kot varuhinja moram iti od časa do časa malo pogledat, kaj v hiši dela. Saj notri me itak nikoli ne pustijo. Vedno me je še grobo nagnal! No, in takrat sem dopoldne, kakor sem sicer imela navado, šla okrog vogla malo pogledat, kako in kaj. To ga je pa tako zjezilo, da je pridrel s sekiro k bajti in razbijal po vratih."

"Kako je bilo potem s tistim polenčkom ali rajkelcem?"

"Samo enkrat sem ga zagnala za njim, samo enkrat! Vse po pravici povem, kakor je bilo. Če sem ga pa tudi zadela, niti ne vem, gospod sodnik. A toliko že vem, da mu niti enega rebra ni zlomilo od tega! Pravim vam, da si jih je sam polomil v pijanosti, ko ni vedel, kaj počne."

"Čujte, Andrej, zakaj bi se ne spametovali in dali ženi in sinu mir?" se je sodnik obrnil k možu. "Delno so vas že prekleli zaradi zapravljivosti. Nič ne zanikajte, tu imam v roki sodni odlok! Tako je in nič drugače, pod kuratelo ste."

"O, saj sem se že spametoval, gospod sodnik!" je odgovarjal Andrej bolj vase kot k drugim.

"No, no, spametoval! Pa kako!" je zaničljivo zagodila Ana. "Povejte, Andrej, zakaj ste prigrigavili k ženi? Ali je bilo tega treba?"

"Kajpak je bilo treba, gospod sodnik. Ves pridelek, vse, kar je le količak zraslo, mi je pobrala. In sosedje so me sprasovali: Andrej, povej, od česa boš pa živel? Pojdi in pogledaj, kam je spravila! Sem pa šel, seveda! Saj mi itak že dva meseca ni nič skuhala!"

"Kaj bi takemu možu, ki vse razseka!" je ušlo sodniku. "No, pa pripovedujte naprej!"

"Vi me ne poznate, gospod sodnik! Pri meni bi vsak lahko in lepo živel! Samo ona ne, ker je taka. Pravim vam, da mi je vse pobrala. Saj baba živi že od same tatvine!"

Ani je bilo tega le preveč in se je vmešala:

"No, le počakaj, ti, zapravil je, če boš še tako govoril! Ti mene danes prijemaš, ker sem te po zaslužku nabila, bomo pa zdaj mi tebe prijeli za tistih deset vrec žita, ki si jih odpeljal! Boš že videl!"

"Kakšnega žita, babnica grda, a?"

"Ali mar ne veš, koliko ljudi te je videlo, ko si ga odpeljal? Vsa vas je videla, ali boš mogel potem utajiti, kaj?! Ne bo se ti posrečilo, da veš!"

"Koliko pa zahtevate odškodnine, ker ste bili tepeni?" je sodnik vprašal Andreja.

"Stirinajd nič nisem mogel nič delati, torej 400 dinarjev za izgubo zaslužka," je našteval Andrej, "pa 400 še za bolečine, ki sem jih pretrpel!"

"Čakaj, čakaj, Andrej, ti bom pa še jaz pokazala! Tudi ti boš plačal, če bom morala jaz. Za tisto, ko si me podil okrog s sekiro, saj se še spominjaš?"

"Oprošeni ste, Ana, ker ste ga v silobranu nabili, nasilneža!" je modro razsodil sodnik in s sodbjo prekinil družinske očitke.

Ana se je oddahnila in rekla Andreju: "Pa ne mishi, da ti zato kaj odpuščam. Za žito se

bomo le še zmenili!"

Hvaležno je pozdravila sodnika in se napotila k vratom: "Oh, oh! Jezus in Marija! Pri nas menda nikoli ne bo miru!" ji je ušel glasen vzdih. Potem je tesneje pritegnila volneno ruto, ki ji je pokrivala ramena, in odšla. Za njo je brez besede odhajal Andrej, kakor da mu ni prav jasno, kaj se je zgodilo pred sodnikom.

Morda pa se mu je vsaj počasi zasvitalo, da so Ani dali prav? Saj Ana, čeprav ima hud jezik, je v bistvu preprosta kmetica, ki pred očetom varuje lastnino svojim sinovom, pa je zato v dno duše prepričana, da ne velja vedno spoštovano pravilo, naj bo žena možu pokorna.

("Jutro.")

K stoletnici poštne znamke

Poštna znamka bo praznovala letos dne 8. majnika svojo 100. letnico. Gotovo je tudi med našimi čitatelji mnogo ljubiteljev znamk. Zato nemara ne bo odveč par besed o njeni zgodovini.

Poštna znamka je na videz sicer pravi malenkostna, vendar pa le važna stvar. Ona je nekakša vez, ki veže človeka s človekom, ljudstvo z ljudstvom; ona veže narode med seboj. Za majhen denar gre pismo v najbolj oddaljene kraje in čeravno je njegova vsebina večkrat tudi neprijetna, vendar ljudje z veseljem pričakujejo posredovalca — poštarja. Osivela mamica težko pričakuje poročil od svojega daleč v tujini živečega otroka in ko ga dobi, se ji namah razvedri čelo in z velikim veseljem čita besede, katere je pisal njen ljubljene. Svoje samoto se potem nešteto krat prežene s tem, da poišče drago pisemce, ga ponovno prečita, in je življenje znosnejše. — Koliko podobnih slučajev se zgodi sleherni trenutek na naši zemlji, ne moremo si predstavljati pravega življenja brez poštne prometa. Pošta je resnično človekoljubna in dobrodelna ustanova.

Pred kakimi sto leti se je ustanovila družba, ki si je nadelala nalogo razširjati koristne znanosti. Ta družba je tudi skrbela, da po možnosti olajša budo na Angleškem. Duša te družbe je bil nekdanji šolnik Rowland Hill. Leta 1837 je izdal letak z naslovom: "Poštna reforma, njena važnost in izvedljivost." Seveda je ta spis v 30.000 izvodih povzročil pri državni oblasti splošen odpor, nasprotno pa pri poštinih strankah veliko odobravanje. Hill je zahteval ne samo temeljito preureditev pošte v javno in dobrodelno ustanovo, marveč predvsem uvedbo enotnega porta za pisma v notranjem prometu. Do tedaj je stalo pismo iz Londona v Edinburgh 1 šiling 4½ penca, po tej reformi bi pa zadostovalo za pismo v težini do ½ unce za celo državo 1 penny, torej samo sedemnajsti del prejšnje cene. Ker bi po Hillovem mnenju s to pocenitvijo promet zelo narastel, je predlagal, da se plačevanje poštne polne količine mogoče poenostavi. Dostikrat je moral uradnik sleherno pismo pri linici prevzeti, ga vpisati v seznam in zabeležiti na zadnji strani pisma plačano poštino.

"Iz tega razloga", pravi Hill v svoji spomenici "se morebiti dajo težkoče, ki bodo nastale v sled obsega prometa, olajšati s tem, da se komadi papirja, žigosa, zadnja stran namaze s kako lepljivo tvarino in jo namočenju nalepi na zadnjo stran pisma." To je rojstvo poštne znamke. Angleški parlament je po hudih bojih odobril to spomenico in v avgustu leta 1839 je bil sprejet zakon o uvedbi enotne poštne. Kraljica Viktorija je vse tudi potrdila. Z 26. decembra 1839. je bila odrejena izdelava frankovnih znakov in sicer žigosanih pa-

pirjev, žigosanih omotov in lepljivih znank.

Neki londonski bakrorezec je dobil nalog, naj izdela znamke z sliko kraljice Viktorije. Ta znamka z napisom "Postage" (porto) in vrednost "one Penny" odnosno "two Pence" je najstarejša. Izdelali so jo bili 6. maja leta 1840 in bo torej letos njena 100. letnica. Z znamkami so obenem napravili tudi omote z natisnjeno znamko, katerih se je pa občinstvo manj posluževalo in so jih zato tudi kmalu vzeli iz prometa. Pač pa je bilo za znamke toliko zanimanja, da so jih v začetku tiskali noč in dan. Filatelisti takrat še ni bilo. Dohodki angleške poštne uprave so zaradi znižanja poštne precej nazadovale. Hill je namreč domneval, da se bo promet posredniških, vendar je bilo na Angleškem predanih namesto 82 in pol milijona pisem pred znižanjem samo 205 milijonov letno. Vendar se je vsa reč s povzdigom notranjega prometa in z dovoljenjem, da se poštne pravice lahko poslužuje ves angleški narod, kmalu izboljšala. Država je Hillu prav dobro plačala njegove zasluge. Leta 1844, torej komaj po štirih letih njegovih reform, je prejel po javni zbirki od hvaležnih strank, ki so se posluževale pošte, častno darilo 331.250 fr. Leta 1846 je postal tajnik generalnega ravnatelja, leta 1854 pa vrhovni vodja poštne uprave. Ob izstopu iz službe je postal vitez ter prejel še nadalje plačo v znesku 1000 frankov. Parlament mu je razen tega določil še darilo v znesku 510.000 frankov. Umrl je leta 1879 in počiva med veličinami angleškega naroda.

Ko so ga po njegovi smrti slavili ne samo kot ustanovitelja enotne poštne marveč tudi kot izumitelja poštne znamke, je nastopil škot Patrik Chalmers in zatrjeval v raznih listih, da je poštno znamko izumil njegov oče, to je knjigarnar James Chalmers, ki je že leta 1839 predaval trgovcem o ideji poštne znamke. Ta spor je trajal do leta 1891 in ga je le smrt Patrika Chalmersa končala.

Končno sta pa oba le predlagala nalepljati na pismo. Prav za prav je ideja znamke s sliko, s številko ali s kako glavno nastala v angleški zakladnici. Tako ni ne prvi ne drugi pravi izumitelj pisemske znamke v sedanji obliki, dasi sta zanjo dala pobudo oba.

Posnemalce je dobila angleška znamka šele 29. novembra 1842. V Braziliji so vpeljali na pobudo braziljanskega konzula na Pruskem, poštne znamke, namreč sledil kanton Zurich in sicer dne 21. januarja 1843 in dne 21. novembra leta 1849 pa Bavarska.

Začetkom leta 1860 so začeli tudi zbiraleci, ki so do takrat zbirali le novce, žige, grbe in avtograme, zbirati znamke. Danes je samo v Nemčiji kakih 600.000 filatelistov. Prijubljenost znamke pri zbirateljih je v tem, da je znamka prav za prav majhno umetniško delo, ki gre dnevno skozi toliko rok in je primeroma tudi po ceni. V resnici pa najdragocenejše znamke, ki so vredne levega premoženja, niso vedno najlepše, marveč najredkejše.

Kakor kaže, znamko počasi izpodiriva plačevanje poštne v gotovini in tudi razni stroji, ki žigosajo pošiljke, katerih žig obenem kot predajni žig. Stroji za frankiranje so aparati slični registrirnim blagajnam. Z njimi se natiska poština na posamezne pošiljke. Poslužujejo se jih v Švici, v Nemčiji, pa tudi v Ameriki, Jugoslaviji in drugod. O kakšnem izumiranju znamk pa še dolgo ne more biti govora, posebno v sedanjih gospodarskih razmerah, ki množijo ne dovoljujejo nakupe omejenih strojev, ker so zaenkrat predragi. M. K. Bernard

RADIOVOJ REHAR:

SEMISIRIS

ROMAN

"Našli so novo kost," je dejal stražar na obzidju svojemu tovarišu.

"In sedaj jo glojejo kakor lačni psi."
"Naveličali so se čarovnice."
"Obvestiti moramo zapovednike in poveljnike."
"Da. Tudi jaz sem za to, da se bogovi pomirijo."
"S krvjo Asarhadana?"
"S krvjo barbara in skrunilca."
"In če je nedolžen?"
"A sm je faraona."
"Samo satrapa. Hej, obhodnik!"
"Sporočaj?"
"Množice terjajo žrtve."
"Daritve na oltarju Apisovem?"
"Da."
"Imenujejo koga?"
"Mladega faraona iz dežele jutrnjih planjav."
"Asarhadana?"
"Njega. Sporoči zapovedniku."
"Sporočam."
"In on naj pokliče poveljnike."
"Slišim."

Obhodnik je odšel do zapovednika in zapovednik do poveljnika. Tako je šel klic množic iz mesta preko obzidja na dvorišča vojašnic in od tam v palače dvora faraona faronov. Vrnili se je tja, od koder je bil vržen v usta tisočev. Kmalu popoldan so si šepetali dvorjani:

"Faraon Asarhadan je oskrnil Ofirijo. Žrtvovali ga bodo."
Vest je predrila celo v palačo ljubimk. Tatana se je zakrohotala:

"Sama hči velikega se je ponižala do nas. Vrskajte, prijateljce!"
"Meni se smili mladi faraon," je dejala sočutno debela Sika.
"Meni tudi," je pritrdila Iftirama.
"Jaz pa se samo veselim novih dogodkov, novih razburjenj, novih užitkov," je kričala Tatana.
"Navzoča bom obredu darovanja."
"Jaz ne bom."
"Jaz tudi ne."
"Norice! Kaj je na svetu lepšega, kakor videti, kako svečenik zasadi zlati nož v prsa stasitega mladeniča, videti kako brizgne iz rane v kristalno posodo curek tople moške krvi in kako objamejo naposled plameni smole njegovo mrtvo telo!"

"Brrr... sta se zgrozili Sika in Iftirama.
"Kri, topla kri je kakor vroč poljub. Do dna pretrese čutila."
"In če bi žrtvovali tebe?" je dejala Iftirama.
"Mene? Zakaj mene?"
"Vidiš. Bojiš se."
"Mene ne bodo."
"Nihče ne ve, kaj mu je usojeno."
"Meni ni."
"Ne hvali dneva pred večerom. Spomni se Neftetine usode."
"Saj je niso žrtvovali."
"Ker jo je rešila čarovnica. Tebe ne bi."
"Rešila bi se sama."
"Z jezikom."
"Ne izzivaj!"

"Ne bojim se te. In — ne želim, da govoriš tako. Meni se smili lepi barbarski faraon. Smili se mi Ofirija. Mar ona ne bi smela okusiti ljubezni? Samo zaradi tega, ker je hči velikega? Tudi ona je ženska, kakor me."
"Jaz pa se le veselim, veselim..." je zašvrgolela Tatana in zbežala dalje, oznanjat ostalim tovarišicam veliko novico.
Naposled je dosegla tudi Amarazisova in Neftemamisova ušesa.
"Množice zahtevajo Asarhadanovo žrtvovanje," je dejal Amarazis.
"Zakaj in čemu?" je vprašal Neftemamis.
"To ni njihovo prepričanje."
"Nego?"
"Dejo nekoga, ki jih je nahujskal."
"Meniš?"
"Gotovo. Delo nekoga, ki mu mladi faraon iz dežele jutrnjih planjav ni všeč."
"Kdo bi to bil?"
"Ne vem, a zdi se mi: Abusiris..."
"On?"
"Da. On in morda tudi stari Tutalis. Ze vse te dni nekaj snujeta in kalita ozadje. Delata sicer previdno, a mojemu sumu se ne moreta ogniti."

"Kaj naj bi snovala?"
"Tutalisi so nasprotniki Semisov, dasi so edini njihovi sorodniki in na najvišjih položajih za velikim."
"To pomeni, da dvomiš o Asarhadanovi krivdi?"
"Da."
"Vendar je najina dolžnost, da poročeva velikemu."
"Vsekakor. Dovolil bi si le svetovati previdnost."
"Če so zares v ozadju Tutalisi, bo tvoj nasvet brez haska."
"Potem bo treba nastopiti neposredno proti njim."
"Imaš dokaze?"
"Se ne."
"Potem ti odsvetujem."
"Bojim se, da se bližamo zlu."
"Ki lahko zdrobi tebe prvega."
"Mogoče."
"Zato prepusti zadevo velikemu. Stori naj po svoji volji."
"To bo storil tudi brez naju."
"Tembolj."

Semisa Ofirisa vest na veliko začudenje Neftemamisa in Amarazisa ni presenetila niti razburila. Mirno, le s čudnim smehljajem okoli ustnic, je dejal:

"Ljudstvo semirsko je terjalo, naj izpustim čarovnico in ustregli smo mu. Zakaj mu ne bi tudi sedaj?"
"Dovolj, o veliki, je spregovoril Amarazis, "da ti razodenem svojo misel."
"Razodeni jo!"

"Ljudstvo semirsko je brez uma po potresu in ne ve, kaj terja. To je podpihovanje nekoga, ki je sovražnik sinu tvojega satrapa v deželi jutrnjih planjav."

"Meniš?"
"Da, o veliki! Zdi se mi tudi, kdo bi to utegnil biti..."
"Me ne zanima."
"A vendar..."

"Me ne zanima. Dejal sem! Pripeljite mladca k meni in pokličite mojo hčerko Ofirijo!"
"Izvršujem tvoj ukaz, o veliki!"
"A ti, upravitelj dvora, pokličite velikega duhovna Amonisa in velikega sodnika Libisa!"
"Izvršujem tvoj ukaz, o veliki!"

Semisa Ofirisa je naslonil brado v dlani in se zamislil.
"Tako!" si je dejal. "Zakaj množice ni je le dobrodošla. Ne verujem, da bi bila Ofirija oskrnila čast svojega rodu in prekršila postave, toda brez krivde ni. Nekaj mora biti med njima. Čakal sem predolgo. Prerazja je že leta, ko bi morala dobiti moškega, ki naj bi mu rodila potomce. Sedaj se mora zgoditi. Dolžan sem to Abusirisu, svojemu sorodniku in junaku. Naj se veseli samirsko ljudstvo svoje zmage. Kadar terja to, kar si želi njegov vladar, je uresničenje te terjatve pomeni. Saj poraz Semisirisa po prednikih Asarhadanovih še ni maščevan do konca. Še ni sprana z naše slave davna črna pega, čeprav je sredina gospodarica nad jutrom in je mladcev oče moj vazal. Danes, ko se dviga moja moč do samega neba in je ni na zemlji sile, ki bi jo mogla zrušiti, je najugodnejši čas, da izgine tudi še ta senca. Napočil je trenutek..."

Udarec na gong je naznanil prihod Amarazisa in njegovih vojščakov, ki so vodili v svoji sredini bledega in po vsem telesu se tresočega Asarhadana. Ko je zagledal pred soboj Semisa Ofirisa, je padel pred njim na kolena, dvignil roke in vzkliknil:

"Milost, o veliki!"
"Veš, česa te dolže? Veš, kaj terjajo?" je vprašal faraon s trdim, mrzlim glasom.

"Slišal sem, o veliki!" je odgovoril Asarhadan. "To je obrekovanje podlih. Nedolžen sem."

"To trdi vsakdo."
"A jaz ne lažem."
"Potem samo tajiš resnico."

"Ti misliš, o veliki, da sem zares zlorabil gostoljubje tvojega dvora?" je vzkliknil Asarhadan.

"Ofirija, hčerka moja, je sama potrdila."

"Ofirija."

Zavesa pri vhodu se je sunkoma odgrnila. Obležena še vedno v oblačilo svečenice, je planila v dvorano hčerka faraonova in za trenutek kot okamenela obstala. Potem se je zdrznila in prestrašeno vprašala, ozirajoč se zdaj na Asarhadana, zdaj na očeta.

"Kaj se je zgodilo? Kaj ti hočejo? Česa ga dolžiš?"
"Nisi slišala obtožbe in zahteve ljudstva semirskega?" je vprašal faraon še vedno mirno.

"Obtožbe in zahteve? Kakšne? Ničesar ne vem."
"Obtožilo je Asarhadana, da je oskrnil tvoje deklestvo."
"To je laž!" je kričala Ofirija.

"Da je skupaj s teboj prekršil božje postave, dane hiši faraonov vseh faraonov?"

(Dalje prihodnj.)

Victor J. Valjavec:

Storija o dopisih

To storijo sem napisal vsled tega, ker v vsem svojem življenju nisem napisal niti enega "dopisa." In baš vsled tega dejstva, dal sem tej storiji ime po "dopisih," in sicer kljub temu, da sem uverjen, da je beseda "dopis" pravopisno "skovan-ka," kajti skovana je iz nemških besed "zu" in "schrift." — Te dve nemški besedi sta pa dovolj veliki, da se vsled njih človeku ne ljubi pisati "dopisov."

Poleg tega pa tudi vem—in sicer iz lastne skušnje—da popravljanje dopisov in čitanje poprav, je najneprijetnejše delo vseh urednikov, kar jih je na svetu, posebno še, ako so ti "dopisi" pomešani s številkami—kajti urednik, in z njim zaeno itak ves svet ve, da take dopise, razun dopisnika in urednika, le malokdo čita!

Toda, ako bi že moral pisati par dopisov, napisal bi te dopise v obliki povsem navadnih pisem.—Ta pisma bi potem naslovil raznim ljudem, ne da bi označil njihova imena; in vsebi na teh pisem bi bila taka, da bi ti ljudje takoj, oziroma še predno bi bili gotovi s čitanjem teh pisem ali "dopisov," vedeli, komu so naslovljeni. Ta pisma, naravno ne bi odposlal potem pošte dotičnim brezimnim naslovljencem, temveč poslal bi jih kakemu uredniku v svrhu objave,—dobro vedoč, da bi se dotični urednik kar "overtime" pridruševal, in tudi po vseh dopisih in v vseh jezikih krek, ko bi moral čitati in popravljal moje "dopise." Istodobno bi mi pa bilo prav "od srca" žal, ker bi ga ne mogel opazovati,—in žal bi mi bilo, ker bi ne vide kake "ksihte" bi delal dotični urednik potem, ko bi se v tri-najstič pridružil —

Pisal bi namreč pisma, ki bi

se glasila nekako takole:

Cenjena gospodična Marička:

Kadarkoli Vas srečam, vidim, da me gledate nekako osorno in zaničljivo, kakor da bi Vas kdaj razžalil s tem, da Vas na ulici opazujem. Da Vas opazujem, je sicer istina, in priznati moram, da včasih opredelujem tudi Vaše noge, posebno še, kadar ste oblečena v ono kratko rudeče krilo. Toda Vaše noge ne opazujem morda vsled tega, ker so pravilno in lepo ustvarjene, temveč vsled dejstva, da se nekako "popkovsko" zakrivljene in da sličejo črki—"X". Vsled te črke včasih—ko se srečava—slišim nekak šum Vaših svilenih nogavic, ko se Vaša kolena srečujejo.—

Bodite uverjeni, da je to pismo povsem diskretno in da o tem nihče, razun Vas in mene, ne ve.

Odličnim spoštovanjem

X. X.

Velecenjena gospa Marjanca:

Dasi vem, da je Bog vsepovsod navzoč—in gozdovih, na livadah, travnikih, na morju, jezerih, itd., grem včasih vseeno tudi v cerkev. Tako sem šel v cerkev tudi preteklo nedeljo, in tam sem opazil, da ste klečala v tretji klopi na desni strani in sicer blizu drugega radiatorja. Tega Vam sicer ne zamerim, kajti nedelja je bila mrzla, ker je prejšnjo noč snežilo.

Opazil pa sem, da niste prav nič molila, kajti Vaši pogledi so nekako nevoščljivo švigali od enega do drugega klobuka, s katerimi so bile Vaše sosedice pokrite. Opazil sem tudi, da se niste prekrizala, ko je mežnar zvonil na svoj triangle, kajti baš tedaj ogledovala ste nov klobuk, s katerim je paradirala Vaša sosedica, Ančka Ungava.

Vsled tega Vas opozarjam na dejstvo, da Vas sv. Peter ne bo pustil v nebesa, ko pride čas selitve.

Vas udano pozdravljam

X. X.

Dragi Mr. Martin:

Prav nič Vam ne zamerim da ste premožen, toda zamerim Vam, ker se s tem bahate, kajti ves blok ve, da ste ono premoženje podedovali in poleg tega napravili še par tisočakov s klobasami, katere izdelujete. Povedati Vam pa moram, da te klobase niso nikdar dovolj osoljene (le cena je zasoljena); da z mesom preveč pomanjkljivo ravirate, medtem ko s česnom prav nič ne štedite, tako, da ko jih ljudje neso domov, vsa okolica ve od kod prihajajo ti ljudje in te klobase.

Tudi Vaše brke nikomur ne ugajajo, čemu jih enostavno ne obrijete. Sosedje pravijo, da brke negujete vsled gesla, ki se glasi "ščetina k ščetinarju." Pa brez zamere, in prosim vas—pristopite h klubu "ščetinarjev."

Vas pozdravljam

X. X.

Cenjena gospa Urša:

Za Vas so se leta, oziroma štetje Vaših let, ustavila tedaj, ko ste tehtala le 122 funtov. Vsled tega še dandanašnji nastopate in mislite tako, kakor pred 18 leti. Zato Vas opozarjam na dejstvo, da Urša, kakoršna je bila pred 18 leti, nikakor ni Urša današnjih dni. Morda se niste tehtala tekom zadnjih 18 let, glasiravno prav dobro vem, da imate v Vaši kuhinji vsako leto par novih koledarjev.

Vaša sosedica mi je pripovedovala, da je Vas spremljevala, ko ste šla kupovati novo zimsko obleko; da ste prodajalcu dejala, da rabite obleko merilnega števila "32." In ker Vas ni hotel užaliti, prinesel Vam je par oblek merilnega števila "46," nakar Vam je prodal obleko "46" in Vas prepričal, da je ta obleka "32,"—in sicer na ta način, da je na njo pripel znamko števila "32." — Saj se poznamo...

Truly yours

X. X.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

(Nadaljevanje s 1. strani)

PAMETNI KONJI

Kmet Ilija Kolar iz Tavankuta pri Subotici se je te dni z vozom, v katerega je bilo vpreženih par konj, odpravil po opravkih v bližnje mesto. Ko je bil že nekaj kilometrov na poti, pa je iznenada umrl, zadet od kapi. Konji so začutili, da se je z gospodarjem nekaj zgodilo, ko so omahnile vajeti. Sami od sebe so se na cesti obrnili in mrtvega gospodarja prepeljali domov.

SREDNJEVEŠKA TORTURA

Na kraju, ki nosi značilno ime "Ravbervirt," v okolici Siska, se je v eni zadnjih noči pripetil strašen zločin, ki nazorno priča, koliko težkega prostvetnega dela bo še treba opraviti po vaseh. Tam živi dva sosed, pokovski mojster Edvard Heršak s svojo družino in mizarški mojster Stjepan Lavrič. Heršakovi, ki so precej na slabem glasu, ker se ukvarjajo s predelavo in prodajo ukradenih koles, so Lavriča zamrzili, ker ga sumijo, da jih on ovaja orožnikom. Okrog 9. zvečer je stari Heršak, s svojimi sinovi v zasedi pričakal Lavriča, ki se je vračal iz mesta. Napadenci so ga najprej pobili do nezvesti, nato pa so ga zavlekli v hišo, kjer so vso noč med najhujšimi mukami izsiljevali iz njega priznanje, da jih je izdal. Lavrič je med tem razbojniškim zaslišanjem nekajkrat padel v nezavest in mučitelji so vsakokrat počakali, da je spet od-

prl oči, nakar so svoj posel nadaljevali. Ker je Lavrič zatrjeval, da je nedolžen, so mučenje nazadnje prekinili in vsi skupaj odšli v sosednjo sobo na kratko "konferenco," na kateri je stari Heršak predlagal, da mu zlomijo obe nogi, ga odnesejo v gozd nad pekarno in ga prepuste usodi. Podivjanci bi prav gotovo izvršili ta naklep, če ne bi prav tedaj prišla mimo patrulja kmečke zaščite. Tako pa je vodja patrulje, radoveden, kaj Heršakovi počno ob 4. zjutraj, pogledal skozi okno in nudil se mu je strašen prizor: Lavrič je nezavesten v verigah ležal ob steni, v sosednji sobi pa so razpravljali njegovi mučitelji. Patrulja je Lavriča rešila, razbojnike pa aretirala in izročila žandarmeriji.

REGULACIJA JESTVIN

(Nadaljevanje s 1. strani)

rajo v celoti importirati, in takih, kakršnih doma ne proizvajajo v dovoljnih količinah. Uvoz je v mnogih primerih oviran ali docela ustavljen in vsaka država skuša obdržati kar največ denarja doma. V normalnih ča-

VLOGE
v tej posojilnici
zavarovane do \$5,000.00 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.
Sprejemamo osebe in družbene vloge.
Plačane obresti po 3%
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Avenue
Hend. 5671

Zveze s starim krajem

Zveze z našim starim krajem se vedno razmeroma dobro funkcionirajo. Kako dolgo bo pri tem ostalo, se ne ve. Ako imate kak vreden posel, je v vašo korist, da ga čim prej izvršite. Ako rabite pomoči, vam je naš urad s svojimi 20-letnimi izkušnjami v staro-krajskih poslih drage volje na uslugo. Tudi denar se še vedno tla lahko pošlje.

ZNIZANE CENE DENARNIH POSILJK
Za \$ 2.40... 100 din. Za \$ 5.90... 100 lir
za 4.60... 200 " za 11.50... 200 "
za 6.70... 300 " za 17... 300 "
za 10.50... 500 " za 28... 500 "
za 20.50... 1000 " za 55... 1000 "
za 40.00... 2000 " za 108... 2000 "

Pri vsih zneskih sorazmeren popust. — Dolarji se sedaj ne izplačujejo v starem kraju. — Pošiljamo tudi brozjavno. — Cene so podvržene spremembam gor ali dol.
V vseh starokrajskih zadevah se vselej obrnite na:

LEO ZAKRAJŠEK

General Travel Service, Inc.
202 E. 72nd Str., New York, N. Y.

sih temelji uvoz na kreditih izvoza, v vojnem stanju pa je izvoz iz marsikatero države skoraj onemogočen.

Pač se lahko štejejo za srečne, ker živimo v deželi, kjer nimamo živilskih omejitev. Kdar nam potreben denar, si lahko nabavi, kar koli poželi, kajti v deželi je obilica vseh vrst živil, domačih in importiranih. V državah z omejitvami, tudi pošten denar nima veljave, če ni podprt z živilsko nakaznico.

1,413
nas je mladih pri 40 letih

• Pri Standard Oil je starost premoženje in ne breme. V Standard Oil "družini" je 2,413 uposlencev, ali 30% od vseh starih nad 40 let. Mi cenimo modrost in izkušnost, ki so jo ti moji nabrali tekom let. Oni posedajo znanje, ki je v pomoč mlajšim — skupno, ki pomagajo vzdrževati dobro ime naših produktov in naše potrebe.

Ne — pri Standard Oil "mož nad 40" ni noben problem. On je varjen pred izgubo dela... in kušen pri delu... in srečen na delu! Ni čuda, da je še vedno mlad pri 40!

THE
STANDARD OIL CO.
(OHIO)

St. 1 v vrsti kranjskih gostov. Standard Oil Company (Ohio) ki sedaj dovršuje 70. leto poslovanja in je največja strožbe ljudstvu države Ohio.

70 YEARS OF SERVICE

19 **40**

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

KNJIGA, ki Vas bo zanimala!

POVESTI... POUČNI SPISI... ZGODOVINA... ZNANSTVENE RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE SPISI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLA V AMERIKI... ITD.

Knjižarni Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St. New York

Cena 50 centov

160 strani s slikami

NAJCENEJŠI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI JE ENAKOPRAVNOST

Naročnina za celo leto izven Clevelanda je 4.50 Društvom in posameznikom se priporočamo za tiskovine.

Unijsko delo — zmerne cene

6231 ST. CLAIR AVE. Cleveland, Ohio